

महाराष्ट्र विधानसभा

चौथे अधिवेशन, २०२०

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

पुणे, महावितरण विभागाच्या वीज मीटर बदलण्याचे कंत्राट मिळालेल्या कंपनीने
वीज मीटर बदलण्याचे निष्कर्ष डावलल्याबाबत

- (१) १६६ (०५-०४-२०२०). श्री.भिमराव तापकीर (खडकवासला) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पुणे, महावितरण विभागाच्या वीज मीटर बदलण्याचे कंत्राट मिळालेल्या कंपनीने वीज मीटर बदलण्याचे निष्कर्ष डावलल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी विद्युत सनियंत्रण समितीने मुख्य अभियंता, महावितरण विभाग यांच्याकडे माहे डिसेंबर २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान तक्रार केली असतांना देखील अद्यापपर्यंत संबंधित कंत्राटदारावर कोणतीही कारवाई केली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) तसेच या कामाच्या ठेकेदाराकडून कामाचा ठेका उप ठेकेदराला देण्यात आला असून त्या ठेकेदराला आवश्यक असलेले विद्युत निरीक्षक प्रमाणपत्र देखील उपलब्ध नसल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार संबंधित ठेकेदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०६-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही. माहे डिसेंबर, २०१८ मध्ये महाराष्ट्रातील ७७,००० लघु वीज ग्राहक ज्यांचा विद्युतभार २० किलो वॅटपेक्षा अधिक आहे अशा घरगुती, वाणिज्यिक व व्यावसायिक ग्राहकांना बसविण्यात आलेले सिटी ऑपरेटेड वीज मीटर नवीन ४०-२०० अॅम्पीअर सिटी एम्बेडेड मीटरने बदलण्याचे कंत्राट महावितरणच्या नियमानुसार तसेच निविदेच्या अटीनुसार कंत्राटदाराचे प्रमाणपत्र तपासणी करूनच परिमंडळ निहाय देण्यात आलेले आहे.

सदर निविदेअंतर्गत पुणे परिमंडळातील सर्व विभागात मे.सिक्वुअर मीटर्स लिमिटेड या कंपनीच्या नियंत्रणाखाली असलेले मे. सिक्वुअर मीटर्स कंपनीचे कर्मचारी यांचे मार्फत तसेच महावितरणचे संबंधित अधिकारी व कर्मचारी यांच्या देखरेखीखाली वीज मीटर बदलण्याचे काम चालू आहे. सदर कंपनी मीटर बदलण्याचे काम निविदेच्या अटी व शर्तीनुसार करत असून ग्राहकांचे वीज मीटर्स नियमाप्रमाणे बदलण्यात आले आहेत.

(२) व (३) सदर मीटर्स बदलण्याचे कामाबाबत विद्युत सनियंत्रण समितीकडून माहे डिसेंबर, २०१९ मधील प्राप्त तक्रारीची शहानिशा महावितरण कंपनीमार्फत केली असता याबाबत तथ्य नसल्याचे व त्या ठेकेदाराने कामाचा ठेका उपठेकेदाराला दिलेला नसल्याचे आढळून आले.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सौदळ (ता.सडक अर्जुनी, जि.गोंदिया) येथील विज वितरण कंपनीने केलेला गैरव्यवहार

(२) २४५ (०२-०४-२०२०). श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे (अर्जुनी-मोरगांव) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सौदळ (ता.सडक अर्जुनी, जि.गोंदिया) येथील विज वितरण कंपनी गैरव्यवहार करित असल्याची बाब माहे जानेवारी २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विज वितरण कंपनीतर्फे एक महिन्यापूर्वी उभारण्यात आलेले विद्युत खांब निकृष्ट दर्जाचे असल्याने ते कोसळले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच राका येथील कान्हेरी गांवाच्या मार्गावर असलेल्या शेतशिवार ठेकेदाराद्वारे बसविण्यात आलेले नवीन विद्युतखांब कोसळले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करून संबंधित ठेकेदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०६-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) माहे जानेवारी, २०२० च्या दरम्यान सडक अर्जुनी तालुक्यामध्ये वादळी व मुसळधार पावसामुळे लघुदाब वाहिनीवर झाडाच्या फांद्या पडून राका येथील कनेरी गावाच्या मार्गावर असलेल्या शेतशिवारात १ खांब कोसळला होता.

(३) सदर लघुदाब वाहिनी ही २० ते २५ वर्षे जुनी असून तिच्या तारांचे जमिनीपासून अंतर कमी असल्यामुळे सदर तारांची उंची वाढविण्याकरिता देखभाल व दुरुस्ती योजनेअंतर्गत विद्युत वाहिनीवर नवीन अतिरिक्त खांब (Inline pole) उभारण्याचे काम मे.व्ही. एल. इलेक्ट्रिकल वर्क्स या कंत्राटदाराकडून करून घेण्यात आले होते. सदर लघुदाब वाहिनीची जमिनीपासून उंची वाढविण्याकरिता उभारलेले खांब हे वादळी वारा व मुसळधार पावसामुळे लघुदाब वाहिनीवर झाडाच्या फांद्या पडल्याने कोसळले होते. तसेच त्या पोलच्या मागच्या व पुढच्या बाजूला उभे असलेले लोखंडी खांबसुद्धा वाकलेले होते.

(४) सदर कोसळलेले खांब पुनश्च मे. व्ही.एल. इलेक्ट्रीकल वर्क्स या कंत्राटदाराकडून उभे करून वीज पुरवठा पूर्ववत सुरु केलेला आहे. सदर खांब हे नैसर्गिक आपत्तीमुळे कोसळले असून त्यात कोणीही दोषी नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही

**अलिबाग (जि.रायगड) तालुक्यातील लाभार्थीना आंतरजातीय विवाह सोहळा
योजनेतून लाभ मिळण्याबाबत**

(३) ४१२ (०२-०४-२०२०). श्री.प्रशांत ठाकूर (पनवेल), श्री.महेश बालदी (उरण), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय विशेष सहाय्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अलिबाग (जि.रायगड) तालुक्यातील जिल्हा परिषदेच्या समाज कल्याण विभागाकडून आंतरजातीय विवाह सोहळा योजनेतून मिळणाऱ्या ३२२ लाभार्थीना अद्यापपर्यंत लाभ मिळाला नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेसाठी शासनाने सुमारे एक कोटी रुपये इतका निधी रायगड जिल्हा परिषदेकडे वर्ग केला असून, उक्त निधी जिल्हा परिषदेकडे शिल्लक असतांना देखील लाभार्थीनी अर्ज करून दोन वर्षांपेक्षा कालावधी होऊनही त्याचा लाभ लाभार्थीना अद्यापपर्यंत मिळालेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने आंतरजातीय विवाह सोहळा योजनेतील लाभार्थीना तातडीने लाभ मिळण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात आली आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (२०-१०-२०२०) : (१) होय.

(२) होय, अंशतः खरे आहे, केंद्र शासनाकडून यापूर्वी अपुरा निधी प्राप्त झालेला होता. त्याचप्रमाणे सन १९-२० या आर्थिक वर्षामध्ये मार्च दरम्यान निधी प्राप्त झाल्याने कोविडच्या परिस्थितीत सदर निधी खर्च झालेला नाही.

(३) व (४) या योजनेअंतर्गत केंद्र शासनाकडून ५०% केंद्र हिस्सा प्राप्त होताच प्रलंबित प्रकरणे निकाली काढण्यात येतील, त्यानुषंगाने ५०% केंद्र हिस्सा प्राप्त होण्यासाठी केंद्र शासनाकडे पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अमरावती जिल्ह्यात खरिप हंगामातील नुकसान भरपाई पासून शेतकरी वंचित असल्याबाबत

(४) ५४७ (१०-०४-२०२०). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अमरावती जिल्ह्यातील ११ तालुक्यातील खरीप हंगामातील पिकाचे ८०% नुकसान झाले असता ६४ हजार ९१ शेतकरी नुकसान भरपाई पासून वंचित आहेत हे खरे आहे काय
- (२) असल्यास जिल्हाधिकाऱ्यांनी शासनाकडे ४५ कोटी ९८ लाख रुपयांची मागणी केली आहे हे खरे आहे काय
- (३) असल्यास नुकसानभरपाई लवकरात लवकर मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेईवार (०२-११-२०२०) : (१) ३,४९,१४० बाधित शेतकऱ्यांपैकी अद्यापि २४६६८ शेतकऱ्यांना वाटप करणे बाकी आहे.

(२), (३) व (४) अमरावती जिल्ह्याकरिता एकूण रु. २६९,५३,५१,००० एवढे अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे.

सामायिक खातेदार, मयत खातेदार व खातेदारांच्या वारसांना संमती पत्र न दिल्यामुळे वाटप करता आलेले नाही.

सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषदेत कार्यरत असलेल्या समाज कल्याण विभागातील कर्मचाऱ्यांना थकीत वेतन अदा करण्याबाबत

(५) ६९५ (०३-०४-२०२०). श्री.वैभव नाईक (कुडाळ) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाच्या समाज कल्याण विभागांतर्गत जिल्हा परिषदेत कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांचे वेतन, भत्ते यासाठी असलेल्या श्वेतपत्रिका खात्याकडून कोणतीही आर्थिक तरतूद करण्यात आली नसल्याचे माहे ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आर्थिक तरतूद करण्यात आली नसल्यामुळे सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषदेत कार्यरत असलेल्या समाज कल्याण विभागाच्या ११ कर्मचाऱ्यांचे वेतन माहे जून, २०१९ पासून थकीत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने कर्मचाऱ्यांचे थकीत वेतन त्यांना तात्काळ अदा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (२९-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) शासन निर्णय क्र. सकआ २०१४/प्र.क्र.३०६/आस्था-२, दि.१९.१०.२०१९ अन्वये जिल्हा परिषदेतील समाज कल्याण विभागात कार्यरत असलेल्या जिल्हा परिषदेच्या कर्मचाऱ्यांचे माहे ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंतचे वेतन सदर कर्मचाऱ्यांची प्रतिनियुक्तीची कार्यवाही नोव्हेंबर, २०१९ पर्यंत पूर्ण करण्याच्या अधीन राहून अदा करण्याबाबत सूचना निर्गमित करण्यात आल्या होत्या. त्यानुषंगाने सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषदेतील उपरोक्त कर्मचाऱ्यांचे ऑक्टोबर, २०१९ पर्यंतचे वेतन offline पद्धतीने अदा करण्यात आले आहे. तर, सदर कर्मचाऱ्यांच्या प्रतिनियुक्तीस समाज कल्याण आयुक्तालयाची मान्यता घेऊन नोव्हेंबर, २०१९ पासून पुढील वेतन सेवार्थ प्रणालीद्वारे अदा करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**येळी, देवंग्रा आणि तुपडी (ता.औसा, जि.लातूर) या गावच्या सीमेवर
केलेल्या वनीवरकणातील वृक्ष नष्ट झाल्याबाबत**

(६) ७५८ (०२-०४-२०२०). श्री.बाबासाहेब पाटील (अहमदपूर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) येळी, देवंग्रा आणि तुपडी (ता.औसा, जि.लातूर) या तीन गावांच्या सीमेवर असलेल्या ६५ हेक्टरवर वनविभागाच्या वतीने वेगवेगळ्या जातीचे जवळपास ३३ हजार वृक्ष लागवड करण्यात आली आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वनविभागाच्या वतीने सदर परिसरात सन २०१६-२०१७ व २०१८-२०१९ मध्ये विविध जातीची वृक्ष लागवड करण्यात आली होती त्यासाठी मोठा खर्चही करण्यात आला होता पण सध्या सदर ठिकाणी तेथील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या दुर्लक्षामुळे तेथील झाडे जळून नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत हेही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाने वरील प्रकरणाची चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व सदर प्रकरणात दिरगाई करणाऱ्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संजय राठोड (१५-१०-२०२०) : (१) मौजे येळी ता.औसा जि. लातूर येथील वनक्षेत्र गट नं. २०७ याक्षेत्रात सन २०१६ मध्ये ३० हेक्टर क्षेत्रावर ३३३३० रोपे आणि सन २०१८ मध्ये १० हेक्टर क्षेत्रावर १२००० रोपे याप्रमाणे एकूण ४५३३० मिश्र प्रजातीच्या रोपांची लागवड वनविभागाने केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

मौजे येळी येथील वनक्षेत्रात सन २०१६ चे पावसाळ्यात ३० हेक्टर क्षेत्रावर लावलेल्या रोपांची मे-२०२० अखेर जिवंत रोपाची टक्केवारी ६०.७९% असून, सन-२०१८ चे पावसाळ्यात

१० हेक्टर क्षेत्रावर लावलेल्या रोपांची मे-२०२० अखेर जिवंत रोपांची टक्केवारी ७५.५३% आहे. एकुण एकंदर सरासरी जिवंत रोपांची टक्केवारी ६४.६९% एवढी आहे. त्यामुळे अधिकारी कर्मचारी यांचे दुर्लक्षामुळे तेथील झाडे जळून नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत, हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

बिगर आदिवासीना जात वैधता प्रमाणपत्र निर्गमित करून केलेला गैरव्यवहार

(७) १०८५ (१९-०४-२०२०). श्रीमती मंजुळा गावीत (साक्री), डॉ.किरण लहामटे (अकोले) :
सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी विकास विभागामार्फत दिनांक ०१ एप्रिल, २०१८ ते ३० एप्रिल, २०१८ या कालावधीत राबविण्यात आलेल्या विशेष तपासणी मोहिमेअंतर्गत शासनाने नेमलेल्या समितीतील काही अधिका-यांनी बिगर आदिवासीना मोठ्या प्रमाणावर जात वैधता प्रमाणपत्र निर्गमित करून अनियमितता केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आदिवासी विभागातील अनियमितता करणाऱ्या अधिका-यांची चौकशी करून त्यांच्यावर कारवाई करण्यासंदर्भात जागरूक आदिवासी संघटनांनी शासनाकडे वारंवार निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, हे अधिकारी लाचलूचपत प्रतिबंधक विभागाच्या जाळ्यातही अडकले असल्याने दिलेल्या निवेदनातील मागणीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणतीच कारवाई न करण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, आदिवासी समाजातील मुलांची जात पडताळणी ही पाचवीपासून सुरू करण्यात यावी व शासकीय आश्रम शाळेमार्फत प्रस्ताव सादर करण्यात यावेत अशी मागणी निवेदनात करण्यात आलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, शासनाने या मागणीबाबत काय निर्णय घेतला आहे व भ्रष्ट अधिका-यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली आहे ?

अॅड. के.सी.पाडवी (०४-११-२०२०) : (१), (२), (३), (४) व (५) अशा आशयाची निवेदने शासनास प्राप्त झालेली नाहीत. दिनांक १ एप्रिल, २०१८ ते ३० एप्रिल, २०१८ या कालावधीत अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र पडताळणीबाबत विशेष मोहिम हाती घेण्यात आलेली नव्हती. मात्र यानंतर म्हणजे दिनांक १८/६/२०१८ ते २८/९/२०१८ या कालावधीत शैक्षणिक प्रकरणाचा निपटारा करण्याकरीता विशेष मोहिम राबविण्यात आली होती.

लाचलूचपत प्रतिबंधक विभाग अहमदनगर यांचेमार्फत दिनांक ५/९/२०१९ रोजी २ अधिकाऱ्यांवर कारवाई झालेली असून, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती नाशिक समितीचे तत्कालिन उपसंचालक, आर.आर.सोनकवडे, आणि तत्कालिन विधी अधिकारी एम.एस. काकडे, यांचे विरोधात गुन्हा नोंदविण्यात आलेला आहे. सदर दोन्ही अधिका-यांना निलंबित करण्यात आलेले आहे.

उत्तमनगर (पुणे) येथील एनडीए आवारातून झालेली चंदनाच्या वृक्षांची चोरी

(८) १२३६ (०३-०४-२०२०). श्री.चेतन तुपे (हडपसर) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उत्तमनगर राष्ट्रीय संरक्षण प्रबोधिनीच्या (एनडीए) (जि.पुणे) आवारातील अधिकारी निवासस्थानाच्या परिसरातील चंदनाची झाडे चोरट्यांनी कापून नेल्याचे दिनांक ३० डिसेंबर, २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याप्रकरणी चोरी गेलेल्या मुद्देमालाचा तपशील आणि त्यांची अंदाजे किंमत किती आहे,

(३) उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आहे,

(४) असल्यास, असे प्रकार भविष्यात घडू नयेत यासाठी कोणत्या स्वरूपाची प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संजय राठोड (१३-१०-२०२०) : (१) व (२) राष्ट्रीय संरक्षण प्रबोधिनीच्या (एनडीए) (जि.पुणे) आवारातील अधिकारी निवासस्थानाचा परिसर हा वनविभागाच्या अखत्यारीत येत नाही. तसेच सदर क्षेत्रातील अवैध चंदन वृक्षतोडीबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त झाली नाही.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नाशिक, ठाणे, अमरावती व नागपूर येथे आदिवासी युवकांसाठी
क्रीडा अकादमी सुरु करण्याबाबत**

(९) १२३७ (०२-०६-२०२०). डॉ.राहूल पाटील (परभणी), श्री.दौलत दरोडा (शहापूर), डॉ.बालाजी किणीकर (अंबरनाथ), श्री.शांताराम मोरे (भिवंडी ग्रामीण), श्री.विश्वनाथ भोईर (कल्याण पश्चिम), श्री.श्रीनिवास वनगा (पालघर), श्री.मंगेश कुडाळकर (कुर्ला), श्री.किशोर जोरगेवार (चंद्रपूर) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक, ठाणे, अमरावती व नागपूर येथे आदिवासी युवकांसाठी क्रीडा अकादमी सुरु करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रस्तावाच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२८-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) क्रीडा विभागाच्या धर्तीवर अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांसाठी इगतपुरी, जि.नाशिक येथे क्रीडा प्रबोधिनी स्थापन करण्याचा निर्णय दिनांक २४.८.२००९ च्या शासन निर्णयान्वये आदिवासी विकास विभागाने मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने घेतला आहे. इगतपुरी, जि.नाशिक येथील क्रीडा प्रबोधिनीसाठी पिंप्री सिद्रोद्यिन, ता.इगतपुरी, जि.नाशिक येथे जागा

उपलब्ध असून सदर क्रीडा प्रबोधिनीच्या इमारत बांधकामाच्या अंदाजपत्रकास उच्चस्तर समितीची प्रशासकीय मान्यता घेतल्यानंतर क्रीडा प्रबोधिनीचे बांधकाम सुरु करण्यात येणार आहे. त्याचप्रमाणे ठाणे, अमरावती व नागपूर येथे अपर आयुक्त स्तरावर तीन क्रीडा प्रबोधिनी सुरु करणेचा शासनाचा मानस आहे व त्या प्रमाणे धोरण निश्चीती करण्यात येत आहे.

मौदा (जि.नागपूर) तालुक्यातील गोपाल स्नॅक्स प्रा.लि. या कंपनीतील महिला कर्मचाऱ्यांकडून रात्रपाळीत काम करून घेत असल्याबाबत

(१०) १३८८ (०१-०४-२०२०). श्री.टेकचंद सावरकर (कामठी) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौदा (जि.नागपूर) तालुक्यातील गोपाल स्नॅक्स प्रा.लि. या कंपनीमध्ये महिला कर्मचाऱ्यांकडून १२ तास काम करून घेत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच महिलांकडून रात्रपाळीत सुद्धा काम करून घेतले जात असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिलीप वळसे-पाटील (०३-११-२०२०) : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय यांचेमार्फत दि.१३/०२/२०२० रोजी सदर कारखान्यास भेट देवून चौकशी केली असता, महिला कर्मचाऱ्यांकडून १२ तास काम करून घेत असल्याचे आणि महिलांकडून रात्रपाळीत सुद्धा काम करून घेत असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

- (३) या प्रकरणी कारखाने अधिनियम, १९४८ मधील कलम ६५(३)(iii) च्या भंगाबाबत कारखान्याचे भोगवटादार यांचे विरुद्ध मा. अतिरिक्त मुख्य न्यायदंडाधिकारी, नागपूर यांचे न्यायालयात दि.०३/०३/२०२० रोजी खटला (क्र.४५९०/२०२०) दाखल करण्यात आलेला आहे.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील मतिमंद, मूकबधिर मुलांसाठीच्या शाळा नियमबाह्य हस्तांतर केल्याबाबत

(११) १५२४ (२७-०७-२०२०). श्री.सुनिल राऊत (विक्रोळी) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील मतिमंद, मूकबधिर मुलांसाठीच्या शाळा दिनांक १५ जून, २०१९ रोजीच्या दरम्यान संस्थाचालकाच्या हिताचा विचार करून तसेच शाळेत शिकत असलेल्या विद्यार्थ्यांचा विचार न करता किंबहुना संस्थाचालकांची समंती किंवा त्यांच्या हस्तांतरणाबाबतची सुचना न देता नियमबाह्यरित्या हस्तांतर केल्याबाबतची तक्रार माहे जुलै, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदरहू मतिमंद, मूकबधिर मुलांसाठीच्या शाळा नियमबाह्य हस्तांतरणास स्थगिती देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (२६-१०-२०२०) : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पेण व रोहा (जि.रायगड) तालुक्यातील शेतकरी व त्यांच्या वारसांना
रिलायन्स कंपनीत नोकरी मिळणेबाबत**

(१२) २०५६ (०३-०४-२०२०). श्री.रविशेठ पाटील (पेण) : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पेण व रोहा (जि.रायगड) तालुक्यातील मौजे-वरोठणे, वेलशेत, आंबेघर, मुंडाणी, कडसूरे, कोयरे, बॅडसेवाडी, बॅडसे, शिहू, चोळे व वणी या गावांतील शेतकऱ्यांच्या जमिनी सुमारे ३५ वर्षांपूर्वी आय.पी.सी.एल.नागोठणे या कंपनीकरीता (सद्याची रिलायन्स कंपनी) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने भुसंपादन केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जमीन देतांना शेतकरी व वारसांना कंपनीने कंपनीत नोकरी देण्याचे मान्य करून प्राधान्य दाखले दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी ३५ वर्षे उलटूनही दाखले धारकांना कंपनीने नोकरी न देता शेतकऱ्यांची फसवणूक केल्याप्रकरणी स्थानिक जनतेने रिलायन्स कंपनीविरोधात आंदोलन सुरु केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने दाखले धारकांना नोकरी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई (२०-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) दि.२५.०४.१९९० रोजी मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत "एक खाता एक कुटूंब एक नोकरी" हे धोरण निश्चित करण्यात आले. परंतु लोकशासन आंदोलन संघर्ष समितीस सदर धोरण मान्य नाही. तदनंतर स्थानिक स्तरावर बैठक घेऊन प्रकल्पग्रस्तांना नोकरी व इतर मागण्याबाबत आढावा घेण्यात आला.

दि.११.१२.१९९७ रोजी परत मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत "एक खाता एक कुटूंब एक नोकरी" तत्व अंतिम करण्यात आले. त्यानुसार ३६९ प्राथम्यक्रम दाखला धारकांना कंपनीने नोकरी दिली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कोरची (जि.गडचिरोली) येथील शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक
आश्रमशाळेतील गैरसोईबाबत**

- (१३) २१११ (०२-०४-२०२०). श्री.कृष्णा गजबे (आरमोरी), श्री.संतोष बांगर (कळमनुरी) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) कोरची, (जि.गडचिरोली) येथे आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षणाच्या सुविधेकरीता शासनाने शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळा सुरु केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त शासकीय माध्यमिक व उच्च माध्यमिक आश्रमशाळेतील मुख्याध्यापकांच्या रिक्त पदा अभावी आश्रम शाळेची दूरवस्था झाली असल्याने माहे जानेवारी २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गरीब आदिवासी विद्यार्थ्यांना आश्रमशाळेतील विविध सुविधांपासून वंचित रहावे लागत आहे हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त शाळेतील मुख्याध्यापकांचे रिक्त पद भरून शाळेतील गैरसोयी दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२६-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) सदर शाळेतील मुला व मुलींच्या वसतीगृहाचे काम सुरु असून मुलींच्या वसतीगृहाचे फिनिसिंग सुरु आहे. नळ जोडणी, विद्युत जोडणी व इतर किरकोळ कामे प्रगतीपथावर आहेत. त्याचप्रमाणे शालेय इमारतीच्या बांधकामास दि.२८/०२/२०२० रोजीच्या शासन जापनान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना डिबीटी अंतर्गत शैक्षणिक साहित्य, अंथरून पांघरून व इतर वस्तु खरेदी करण्याकरिता थेट विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात रक्कम जमा करण्यात येते.

(४) सदर शाळेत मुख्याध्यापकाचे पद दि.२७/१२/२०१८ रोजी भरण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डहाणू व जव्हार (जि.पालघर) येथील संगणक शिक्षकांना न्याय देण्याबाबत

(१४) २४४५ (०२-०४-२०२०). श्री.विनोद निकोले (डहाणू), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू व जव्हार (जि.पालघर) येथील आदिवासी विकास प्रकल्प अंतर्गत शासकीय आश्रमशाळेत ९ ते १० वर्षे सेवा केलेल्या शिक्षकांना डावलून परस्पर अन्य शिक्षकांना सेवेत सामावून घेण्याचे आदेश दिल्याची बाब माहे जानेवारी २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शैक्षणिक वर्ष २००९ ते २०१८ पर्यन्त सदर शाळांमध्ये शैक्षणिक संस्थेच्या माध्यमातून ३० हून अधिक शिक्षक अल्प मानधनावर काम करित असून नवीन शासन आदेशानुसार संस्थेचे अधिकार काढून सदर पदे कंत्राटी पद्धतीने भरण्याचे धोरण स्वीकारले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासन निर्णयामधील जाचक शैक्षणिक अटी कमी करून तेथील संगणक शिक्षकांना प्राधान्य देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (१४-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) प्रकल्प कार्यालय, जव्हार व डहाणू अंतर्गत आश्रमशाळांवर सन २००९ ते २०१८ पर्यंत विभागाच्या दि.१४/०१/२००९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये संगणक शिक्षणासाठी खाजगी संस्थेची निवड केली होती. त्यानुसार संगणक प्रशिक्षणासाठी खाजगी संस्थेने त्यांचे स्तरावर काही व्यक्तींना नेमले होते. त्यामुळे संस्थेने नेमलेल्या संगणक शिक्षकांचा प्रकल्प कार्यालय, जव्हार व डहाणू यांच्या शासकीय आस्थापनेशी थेट संबंध नव्हता.

आश्रमशाळांमध्ये विद्यार्थ्यांना संगणक प्रशिक्षण देण्याची योजना सर्व प्रकल्पामध्ये सुरु नव्हती म्हणून आश्रमशाळेतील विद्यार्थ्यांना अद्ययावत संगणक ज्ञान व प्रशिक्षण उपलब्ध होणेसाठी विभागाने B.Sc(IT), BCA, B.E.(Computer), B.Tec(Computer) तसेच MCA, M.Sc.(Computer) अशा पात्रता धारक व्यक्तींना निवडण्याचे आदेश काढले. त्यानुसार जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीने गुणवत्तेनुसार प्रत्येक आश्रमशाळेसाठी एक या प्रमाणे संगणक शिक्षक/निर्देशक यांची निवड केलेली आहे. खाजगी संस्थेच्या माध्यमातून काम करणाऱ्या उमेदवारांमध्ये सदर पात्रता व गुणवत्ता नसल्याने त्यांची निवड होऊ शकली नाही. खाजगी संस्थेकडे यापुर्वी कार्यरत व्यक्तींना प्राधान्य देण्याची कोणतीही बाब शासनाच्या विचाराधीन नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

खामगाव (जि.बुलढाणा) येथील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या

वाढीव जागेच्या प्रस्तावाच्या मंजूरीबाबत

(१५) २५५१ (०२-०४-२०२०). **अॅड.आकाश फुंडकर (खामगांव) :** सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगाव (जि.बुलढाणा) येथील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या वाढीव जागेच्या प्रस्तावाला मंजूरी मिळणेबाबत प्रस्ताव शासनाकडे सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रस्ताव मंजूरीस विलंब होण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, सदर प्रस्तावाला शासन तात्काळ मंजूरी देऊन वाढीव जागा अधिग्रहित करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई (२०-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) अतिरिक्त खामगाव औद्योगिक क्षेत्र स्थापन करण्यासाठी मौजे सुटाळा (बु) ता.खामगाव जि.बुलडाणा येथील २५४.४६ हे.आर खाजगी क्षेत्र म.औ.वि. अधिनियम १९६१ चे प्रकरण ६ अन्वये अधिसूचित करण्यात आले आहे. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास अधिनियमानुसार भुसंपादनाची पुढील प्रक्रिया सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिरवे (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील शासकीय आश्रमशाळेत
शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांने आत्महत्या केल्याबाबत**

(१६) २८८२ (०२-०४-२०२०). श्री.संजय सावकारे (भुसावळ) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिरवे (ता.मोखाडा, जि.पालघर) येथील शासकीय आश्रमशाळेत नववीत शिकणाऱ्या कु.सुनील चंदर खांडगी या १५ वर्षीय विद्यार्थ्यांने गळफास घेऊन आत्महत्या केल्याची घटना दिनांक १९ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास मागील वर्षी मोखाड्यातील गभालपाडा येथील आश्रमशाळेतील एका विद्यार्थ्यांने आत्महत्या केली होती हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तसेच आत्महत्या रोखण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२६-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

शासकीय आश्रमशाळा, हिरवे, ता.मोखाडा, जि.पालघर येथे इ. ९ वीच्या वर्गात शिक्षण घेणाऱ्या कु. सुनिल चंदर खांडवी, या विद्यार्थ्यांने दि.२० जानेवारी, २०२० रोजी सकाळी ११ वाजेच्या सुमारास शाळेच्या इमारतीत गळफास लावून आत्महत्या केली.

(२) होय, हे खरे आहे.

अनुदानित माध्यमिक आश्रमशाळा, मोखाडा, जि. पालघर येथे इ.९ वीच्या वर्गात शिक्षण घेणाऱ्या कु. पुनम देऊ नावळा या विद्यार्थ्यांनीने दि.२१ सप्टेंबर, २०१९ रोजी शाळेच्या स्नानगृहामध्ये गळफास लावून आत्महत्या केली.

(३) व (४) सदर दोन्ही प्रकरणांची एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, जव्हार, जि. पालघर या कार्यालयामार्फत चौकशी करण्यात आली आहे. तसेच पोलिस स्थानकात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलिस तपास सुरु आहे.

कु. सुनिल चंदर खांडवी, याच्या पालकांच्या जबाबानुसार कु. सुनिल यास सहलीला जाण्यास, मोबाईल घेण्यास तसेच त्र्यंबकेश्वर येथील यात्रेला जाण्यास पालकांनी नकार दिला होता. त्यामुळे रागाच्या भरात त्याने आत्महत्या केली आहे.

कु. पुनम देऊ नावळा, हीच्या पालकांच्या जबाबानुसार श्री. योगेश वळवी, रा.दांडवळ, ता.मोखाडा, जि.पालघर याच्याशी कु. पुनम हीचे गेल्या दोन वर्षांपासून प्रेम संबंध होते. प्रेम संबंधातून तिने आत्महत्या केली आहे.

आश्रमशाळांमध्ये आत्महत्या सारखे प्रकार रोखण्यासाठी वेळोवेळी विद्यार्थ्यांचे समुपदेशन करण्यात येते.

कोकण प्रादेशिक विभागाच्या कल्याण परिमंडळातील वीज चोरीबाबत

(१७) २९२९ (०३-०४-२०२०). श्री.योगेश सागर (चारकोप) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोकण प्रादेशिक विभागाच्या कल्याण परिमंडळामाफत वीजचोरांविरुद्ध मोहिम सुरू केली असून नवीन वर्षाच्या पहिल्या तीनच दिवसांत ९८३ वीजचोरांवर कारवाई करून जवळपास ५० लाख युनिटची वीजचोरी पकडण्यात आली असल्याची बाब माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त वीज चोरांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) तसेच वीज चोरीला आळा घालण्याच्या दृष्टिने शासनाने कोणत्या उपाययोजना केल्या वा करण्यात येत आहेत,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०७-१०-२०२०) : (१) महावितरण कंपनीच्या कल्याण परिमंडळातील कल्याण-I, कल्याण-II, वसई व पालघर मंडळामध्ये वीज चोरीसंदर्भात राबविण्यात आलेल्या मोहिमेमध्ये दिनांक ०१ जानेवारी, २०२० ते ०३ जानेवारी, २०२० या कालावधीत एकूण ९८३ वीज चोरी प्रकरणे उघडकीस आली. त्यांतर्गत १२.५५ लाख युनिटची वीज चोरी उघडकीस आलेली असून सदर वीज चोरीची रक्कम रु.१५७.५२ लाख आहे.

(२) वीज चोरांविरुद्ध विद्युत अधिनियम, २००३ अन्वये कारवाई केलेली असून वीज चोरी प्रकरणी ५९२ वीज ग्राहकांकडून रु.११८.०४ लाखाची वीज देयकाची व ३९९ वीज ग्राहकांकडून रु.२२.५६ लाखाची तडजोडीच्या रकमेची वसूल करण्यात आलेली आहे. तसेच ४१६ वीज ग्राहकांवर फौजदारी कारवाई करण्यात आलेली आहे.

(३) वीज चोरीची प्रकरणे कायमची थांबविण्यासाठी महावितरणमाफत वीज चोरांविरुद्ध नियमितपणे मोहिम राबविण्यात येत आहे. तसेच अधिक प्रमाणात वीज चोरी होत असलेल्या क्षेत्रात एरीयल बंच केबल टाकण्याचे काम तसेच महानगर क्षेत्रातील प्रणाली बळकटीकरण योजनेअंतर्गत (सिस्टिम स्ट्रेन्डर्नींग इन मेट्रोपॉलीटन रिजन स्किम) मल्टी मीटर बॉक्स बसविण्याचे व उपरीवाहिनीचे भूमिगतवाहिनी मध्ये रुपांतरीत करावयाचे काम करण्यात येत आहे. तसेच भरारी पथकांमाफत चोरी पकडण्यासाठी विविध मोहिमा राबविण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

माजलगाव (जिल्हा बीड) तालुक्यातील ४ अपंग निवासी विद्यालयाची चौकशी करण्याबाबत

(१८) ३३५० (०३-०४-२०२०). श्री.प्रकाश (दादा) सुंदरराव सोळंके (माजलगांव) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) माजलगाव (जिल्हा बीड) तालुक्यातील ४ अपंग निवासी विद्यालयाची विशेष पथक नेमून चौकशी करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी दिनांक १९ जानेवारी, २०२० रोजीच्या पत्राव्दारे आयुक्त, अपंग कल्याण, पुणे यांच्याकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (०३-११-२०२०) : (१) होय.

- (२) सदरहू प्रकरणी आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांचे स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

रमाई आवास घरकुल योजनेच्या अनुदानात वाढ करण्याबाबत

(१९) ३६७६ (०३-०४-२०२०). श्री.राणाजगजीतसिंह पाटील (तुळजापूर) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यामध्ये मागासवर्गीय लोकांना स्वतःचे घर बांधण्यासाठी शासनाकडून रमाई आवास घरकुल योजना राबविली जाते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू योजनेतर्गत घरकुल बांधण्यासाठी शहरी भागास रु.२.५० लक्ष व ग्रामीण भागासाठी रु.१.२५ लक्ष इतके अनुदान दिले जाते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, लाभधारकांना सध्या झालेल्या वाळू (रेती), सिमेंट, मजुरी या सर्वांमध्ये झालेल्या प्रचंड वाढीमुळे अडचणीत तोंड द्यावे लागत असल्याने सदरहू योजनेच्या अनुदानामध्ये वाढ करण्याबाबत लोकप्रतिनिधींनी लेखी पत्रव्यवहार केलेला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी केलेल्या पत्रव्यवहाराच्या अनुषंगाने रमाई आवास घरकुल योजनेतील अनुदानात वाढ करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (१३-१०-२०२०) : (१) होय हे खरे आहे.

- (२) होय, हे खरे आहे, या योजनेतर्गत ग्रामीण भागासाठी रु.१.३२ लक्ष, डोंगराळ/नक्षलग्रस्त भागासाठी रु.१.४२ लक्ष व शहरी भागासाठी रु.२.५० लक्ष इतके अनुदान दिले जाते.
- (३) होय खरे आहे.

(४) व (५) रमाई आवास घरकुल योजना ही पंतप्रधान आवास योजनेच्या धर्तीवर आधारित असून पंतप्रधान आवास योजनेमधील घरकुलाच्या अनुदानात वाढ झाल्यास रमाई आवास घरकुल योजनेच्या अनुदानाच्या वाढीबाबत शासन स्तरावर योग्य तो निर्णय घेण्यात येईल.

यवतमाळ येथील आदिवासी मुलींच्या शासकीय वसतीगृहातील गैरसोयीबाबत

(२०) ३७७५ (१४-०४-२०२०). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शिवाजी गार्डन (जि.यवतमाळ) येथील आदिवासी मुलींच्या शासकीय वसतीगृहामध्ये मुलींकरिता असलेले स्वच्छतागृहाची दूरवस्था झाली असून गरम पाण्याची व्यवस्था नसल्याचे माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास आदिवासी प्रकल्पकार्यालय मार्फत देण्यात येणारे गणवेश आजतागायत वाटप केले नसल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुलींच्या वसतीगृहातील गैरसोयी दुर करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२८-१०-२०२०) : (१) आदिवासी मुलींचे शासकीय वसतीगृह क्रमांक २ यवतमाळ येथील वसतीगृहाची क्षमता २५० असून एकूण २४७ विद्यार्थीनी प्रवेशित आहे. सदर वसतीगृहामध्ये १० शौचालये असून ८ चांगल्या स्थितीत सुरु आहे. तसेच स्नानगृह १० असून चांगल्या स्थितीत आहे. वसतीगृहाला पूर्ण वेळ सफाईगाराची नेमणूक करण्यात आली असून एक महिला कर्मचारी कार्यरत आहे. वसतीगृहाच्या इमारतीमध्ये असलेली शौचालये व स्नानगृहे नियमित स्वच्छ ठेवण्यात येत आहे.

गरम पाण्याची व्यवस्था करण्याकरीता गृहपाल, शासकीय आदिवासी मुलींचे वसतीगृह, यवतमाळ क्रमांक २ यांना प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, पांढरकवडा यांच्या दिनांक ३.१.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये वसतीगृहासाठी गिजर खरेदी करण्याचे आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

परंतु कोव्हीड-१९ या आजारचा प्रादूर्भाव झाल्याने सर्व वसतीगृहातील विद्यार्थीनींना घरी पाठविण्यात आले असून वसतीगृह सुरु होण्यापूर्वी गीझर बसविण्याची कार्यवाही पूर्ण करण्यात येणार आहे.

(२) वसतीगृहातील एकूण प्रवेशित २४७ विद्यार्थीनींना गणवेश भत्त्याची रक्कम अदा करण्यात आलेली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य शासनाच्या आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यामध्ये पुणे आणि
खडकी कॅन्टोन्मेंट बोर्डाचा समावेश करण्याबाबत**

(२१) ४३०६ (०३-०४-२०२०). श्री.सुनिल कांबळे (पुणे कॅन्टोन्मेंट) : सन्माननीय आपत्ती व्यवस्थापन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने राज्य तसेच जिल्हा स्तरावर केलेल्या आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यात पुणे व खडकी कॅन्टोन्मेंट समावेश करण्यात यावा अशा मागणीचे पत्र दोन्ही कॅन्टोन्मेंट बोर्डांने जिल्हाधिकार्यांना पाठवले असून अजूनही त्यांचा समावेश आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यात झालेला नसल्याची माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केंद्र शासनाने यापूर्वीही राज्यातील सातही कॅन्टोन्मेंटचा संबंधित जिल्ह्याच्या आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यात समावेश करण्याच्या सूचना राज्य शासनाला दिल्या होत्या, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यात पुणे व खडकी कॅन्टोन्मेंट यांचा समावेश करण्यात शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेईवार (१५-०९-२०२०) : (१) पुणे, खडकी व देहू या तीन कॅन्टोन्मेंट बोर्डांचा (छावणी) समावेश पुणे जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्यात करण्यात आले आहे.

(२) होय.

(३) व (४) कॅन्टोन्मेंट बोर्डांचा जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणामध्ये समावेश करण्याबाबत पुणे, अहमदनगर, नाशिक व नागपूर जिल्ह्यांना दिनांक ७.२.२०२० च्या पत्रान्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

**सांगोला (जि.सोलापूर) तालुक्यातील चारा छावण्यांचे
अनुदान प्रशासनाकडे प्रलंबित असल्याबाबत**

(२२) ४४४२ (०२-०४-२०२०). श्री.राम सातपुते (माळशिरस) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगोला (जि.सोलापूर) तालुक्यातील सुमारे १५० चारा छावण्यांचे कोट्यवधी रुपयांचे अनुदान प्रशासनाकडे ३ महिन्यांपासून प्रलंबित असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, छावणी चालकांकडून वारंवार पाठपुरावा करूनही केवळ अधिकाऱ्यांना व इतर कर्मचाऱ्यांना टक्केवारी न दिल्याने नाहक त्रास सहन करावा लागत आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, माहे नोव्हेंबर महिन्याच्या शेवटी शासनाकडून तहसील कार्यालयाकडे प्रलंबित कोट्यवधी रुपयांचा निधी प्राप्त झाला आहे, हे खरे आहे काय,

- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेईवार (२९-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) सन २०१९-२०२० मध्ये माहे एप्रिल, २०१९ ते ऑगस्ट, २०१९ या कालावधीत ऑफलाईन हजेरीनुसार सांगोला तालुक्यासाठी रुपये १०२.३९ कोटी इतका निधी विभागीय आयुक्त, पुणे यांचे मार्फत वितरीत करण्यात आला. त्यापैकी चारा छावणी चालकांना रुपये ७९.८५ कोटी इतके अनुदान वितरीत करण्यात आले असून शिल्लक अनुदान रुपये २२.५४ कोटी इतका निधी समर्पित करण्यात आला.

सन २०२०-२१ मध्ये माहे सप्टेंबर, २०१९ ते ऑक्टोबर, २०१९ या कालावधीतील ऑफलाईन हजेरीनुसार सांगोला तालुक्यासाठी रुपये २९.३७ कोटी इतका निधी विभागीय आयुक्त, पुणे यांचेमार्फत वितरीत करण्यात आला असून त्यापैकी रुपये १२.२९ कोटी इतका निधी छावणी चालकांना वितरीत करण्यात आला असून उर्वरित निधी वितरणाची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महावितरणच्या केडगाव (ता.दोंड, जि.पुणे) येथील विभागीय कार्यालयाचे विभाजन करण्याबाबत

(२३) ४५१३ (०९-०४-२०२०). श्री.राहूल कुल (दोंड) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य विद्युत विज वितरण कंपनीचे बारामती परिमंडळ कार्यालयाअंतर्गत येणाऱ्या १३ विभागीय कार्यालयांपैकी केडगाव विभागीय कार्यालयाचे विभाजन करून दोंड व शिरूर हे दोन विभाग करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी तसेच स्थानिक नागरिकांनी सन २०१४ पासून करित असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ग्रामीण भागातील सेवाक्षेत्र फक्त वीज ग्राहक संख्या या एकमेव निकष आधारित होते सदर निकषात दिनांक १४ ऑक्टोबर, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास बदल करण्यात आला असून अद्याप केडगाव विभागीय कार्यालयाचे विभाजन करून दोंड व शिरूर हे विभाग करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, दोन तालुक्यासाठी एकच विभागीय कार्यालय असल्याने तेथील नागरिकांना दूर अंतरावरून प्रवास करून कार्यालयात यावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास उक्त कार्यालयाचे विभाजन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०२-११-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

(४) महावितरण कंपनीच्या प्रचलित मानकांनुसार विभाग निर्मितीसाठी किमान १,२०,००० वीज ग्राहक संख्या असणे आवश्यक आहे. विद्यमान केडगाव विभागाची एकूण ग्राहक संख्या २,२९,०४६ इतकी आहे. केडगाव विभागाचे विभाजन करून नवीन शिरूर विभागीय कार्यालयाची मागणी केली आहे. विद्यमान केडगाव विभागाचे विभाजन करून मागणी केलेले शिरूर विभागीय कार्यालय निर्माण केल्यास विद्यमान केडगाव विभागाची ग्राहक संख्या १,१०,६७१ व मागणी केलेले शिरूर विभागीय कार्यालयाची ग्राहक संख्या १,१८,३७५ इतकी राहणार असल्यामुळे दोन्ही कार्यालये १,२०,००० इतक्या ग्राहक संख्येचा निकष पूर्ण करत नाहीत. त्यामुळे शिरूर विभागीय कार्यालय सद्यःस्थितीत निर्माण करता येत नाही. तथापि, नवीन कार्यालय निर्मितीची मानके व कर्मचारी / ग्राहक मानके पुनर्विलोकनाची कार्यवाही महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कंपनीकडून सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

धनगर समाजाला आरक्षण देण्याबाबत

(२४) ४५२० (०२-०४-२०२०). श्री.राहूल कुल (दौंड) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धनगर समाजाला आरक्षण देण्याबाबतचा अहवाल टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ सोशल सायन्स यांनी शासनास दिनांक २८ ऑगस्ट, २०१८ रोजी वा त्यासुमारास सादर केला असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अहवालातील शिफारशींचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(३) असल्यास, या शिफारशींनुसार आरक्षण देण्याबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे वा घेण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (०५-११-२०२०) : (१) होय.

(२), (३) व (४) मा.मंत्रिमंडळाच्या दि.२७.०२.२०१९ रोजी संपन्न झालेल्या बैठकीत टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, मुंबई यांचेकडून धनगर समाजाबाबत शासनास प्राप्त झालेल्या संशोधन/सर्वेक्षण अहवालाच्या अनुषंगाने धनगर समाजाच्या विविध मागण्यांवर विचार करण्यासाठी मंत्रिमंडळ उपसमिती स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. त्यानुसार शासन निर्णय दि. ०१.०३.२०१९ अन्वये मंत्रिमंडळ उपसमिती स्थापन करण्यात आलेली आहे. सदर मंत्रिमंडळ उपसमितीची पहिली बैठक दि. ०२.०३.२०१९ रोजी संपन्न झाली. सदर बैठकीमध्ये टाटा सामाजिक विज्ञान संस्था, मुंबई यांनी सादर केलेल्या अहवालाच्या अनुषंगाने काही

कायदेशीर मुद्यांबाबत मा. महाधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य यांचे अभिप्राय घेण्याबाबतचा निर्णय झाला. त्याअनुषंगाने विधी व न्याय विभागामार्फत मा.महाधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य यांचे अभिप्राय मागविण्यात आले असून सदर अभिप्राय अद्याप अप्राप्त आहेत.

**अंबरनाथ (जि.ठाणे) तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वरील महाराष्ट्र
औद्योगिक विकास महामंडळाच्या नोंदीबाबत**

(२५) ४५६२ (०३-०४-२०२०). श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व) : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अंबरनाथ (जि.ठाणे) तालुक्यातील शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वर महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या नोंदी झाल्यामुळे सदर शेतकऱ्यांना २० वर्षांपासून कोणत्याही प्रकारचे शेती संलग्न योजनेचे फायदे मिळत नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शेतकऱ्यांच्या ७/१२ वरील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची नोंद कमी करण्याची वारंवार मागणी केली जात आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी चौकशी करून शेतकऱ्यांना न्याय मिळवून देण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई (२०-१०-२०२०) : (१) हे खरे नाही.

अंबरनाथ तालुक्यातील मौजे बोहोणेली, पाले, काकोळे, गोरपे, आंभे व शिरवली या सहा गावातील एकूण ५०२.८४.१९ हे.आर क्षेत्रास मऔवि अधिनियम, १९६१ चे प्रकरण-६ अन्वये भूसंपादनासाठी प्रस्तावित आहे.

(२) व (३) सदर गावांपैकी मौजे बोहोणेली व मौजे पाले या गावांच्या अनुक्रमे, ४७.४५५० हे.आर व ८०.१८९० हे.आर क्षेत्र अधिसूचित जमिनीसाठी भूसंपादन प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली असून, सदर जमिनीचा ताबा महामंडळाकडे वर्ग करण्यात आलेला आहे. मौजे आंभे, खोरपे, शिरवली व काकोळे या गावातील अधिसूचित ३७२.१०३० हे.आर जमिनीपैकी मौजे आंभे, खोरपे, शिरवली येथील १८०.४५६० हे.आर जमिनी कुशवली धरणाच्या लाभक्षेत्रात येत असल्याने सदर जमिनी वगळण्याचे प्रस्तावित असून उर्वरित १९१.६४७० हे.आर क्षेत्र संपादनासाठी उपलब्ध होत असले तरी सदर क्षेत्राकरीता मौजे आंभे, खोरपे, शिरवली व काकोळे येथील स्थानिक शेतकऱ्यांचा भूसंपादनास विरोध असल्याने सदरक्षेत्र भूसंपादनामधून वगळण्याबाबत बक्षी समितीचे निर्णयानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील विविध अभ्यासक्रमाच्या महाविद्यालयातील अनुसूचित जाती व इतर मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीमध्ये झालेला गैरव्यवहार

(२६) ४८८३ (०५-०४-२०२०). श्री.सुनिल प्रभू (दिंडोशी), श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील खासगी शिक्षण संस्था, विद्यापीठे आणि महाविद्यालयांनी २०१० ते २०१७ दरम्यान केलेल्या शिष्यवृत्ती वितरणमध्ये गैरव्यवहार झाल्याच्या संशयामुळे, केंद्रिय अंमलबजावणी संचालनालयाने (ईडी) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या प्रादेशिक उपायुक्त कार्यालयाकडून खासगी शिक्षण संस्थेच्या आर्थिक व्यवहाराची दिनांक ६ नोव्हेंबर, २०१९ रोजी माहिती मागविली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य शासनाच्या संबंधित विभागांनी अंमलबजावणी संचालनालयाला सादर केलेल्या अहवालाचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे,

(३) तसेच, यामध्ये किती कोणत्या खासगी शिक्षण संस्था, विद्यापीठे, महाविद्यालयांनी आर्थिक गैरव्यवहार केल्याचे आढळून आले आहे,

(४) असल्यास, सादर प्रकरणी दोषी संस्थेविरुद्ध ईडीतर्फे करण्यात आलेल्या कारवाईचे स्वरूप आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (२६-१०-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सहा.संचालक (पीएमएलए), भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, राजस्व विभाग, नागपूर यांच्या कार्यालयाने मागणी केल्याप्रमाणे सर्व प्रादेशिक उपायुक्त, समाजकल्याण यांच्या कार्यालयाकडून त्यांच्या अधिनस्थ कार्यरत महाविद्यालयांची यादी, सन २०१० ते २०१७ या कालावधीत भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेअंतर्गत विविध अभ्यासक्रमांसाठी महाविद्यालयांना वितरीत केलेल्या निधीचा तपशिल, प्राप्त झालेल्या अर्जांचा तपशिल, भारत सरकार मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना, शासननिर्णय, परिपत्रक इ. तपशिल, सन २०१० ते २०१६ मध्ये महाविद्यालयांना वितरीत केलेल्या निधीपैकी विशेष चौकशी पथकाने अहवाल सादर केल्यानंतर ज्या महाविद्यालयांनी शिल्लक रक्कम समाजकल्याण कार्यालयास परत केली त्यांची माहिती, राष्ट्रभाषा प्रचार समिती पुरस्कृत अभ्यासकेंद्रांची यादी, प्रचार समिती ज्ञानमंडळ वर्धा या संस्थेस वितरीत केलेल्या शिष्यवृत्तीचा तपशिल, इ. माहिती सादर केलेली आहे.

(३) व (४) याबाबत सहा.संचालक (पीएमएलए), भारत सरकार, वित्त मंत्रालय, राजस्व विभाग, नागपूर यांच्या कार्यालयाने शासनास अहवाल सादर केलेला नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात शेतकऱ्यांकडून वाढीव विजेची होत असलेली मागणी

(२७) ४९६३ (०२-०४-२०२०). श्री.विजयकुमार देशमुख (सोलापूर शहर उत्तर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर जिल्ह्यात पाण्याची उपलब्धता वाढली असून रब्बी हंगामातील पिकांसाठी कृषीपंप सुरू झाले असून एकाच वेळेस अनेक शेतीपंप सुरू झाल्याने विजेची मागणी वाढली असल्याची बाब दिनांक २७ डिसेंबर २०१९ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कृषी पंपासाठी पावसाळ्यात ५५० मेगावॉटपर्यंत मागणी होती परंतु जिल्ह्यात पाण्याची मुबलकता असल्यामुळे अनेक शेती पंप सुरू झाल्याने विजेची मागणी अचानक ६५० मेगावॉटपर्यंत वाढ झाली आहे तर एप्रिल-मे महिन्यांमध्ये विजेची मागणी ११५० पेक्षाही अधिक मेगावॉटपर्यंत जाण्याची शक्यता आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वीज वाढ करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०६-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) सोलापूर जिल्ह्यामध्ये पावसाळ्यात (सन २०१९ मध्ये) कृषी पंपासाठीची उच्चतम मागणी ३७५ मेगावॉट होती. माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये पाण्याची उपलब्धता असल्यामुळे कृषी पंपाची उच्चतम मागणी ५०० मेगावॉट इतकी होती. तसेच, चालू वर्षी एप्रिल-मे, २०२० महिन्यामध्ये जिल्ह्यातील कृषी पंपाची उच्चतम मागणी ७७५ मेगावॉट इतकी आहे.

(३) महावितरण कंपनीने विविध वीजनिर्मिती प्रकल्पांसोबत दिर्घकालीन वीज खरेदी करार केलेले आहेत. एप्रिल-मे महिन्यांमध्ये सोलापूर जिल्ह्यासहीत महावितरणची वीजेची एकूण उच्चतम मागणी २१००० ते २१५०० मे.वॅ. एवढी अपेक्षित होती. परंतु कोविड-१९ या साथीच्या आजारारवर (महामारीवर) नियंत्रण ठेवण्यासाठी संपूर्ण राज्यात शासनाने जाहीर केलेल्या लॉकडाऊनमुळे सोलापूर जिल्ह्यासहीत महावितरणची वीजेची एकूण उच्चतम मागणी १८५०० ते १९००० मे.वॅ. दरम्यान असून ही वीजेची मागणी महावितरण कंपनीने करारात केलेल्या वीज प्रकल्पांमधून उपलब्ध होणाऱ्या वीजेतून पूर्ण करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोराडी औष्णिक विद्युत केंद्र (जि.नागपुर) येथे सी.एस.आर. अंतर्गत प्रशिक्षणार्थी निवडीमध्ये घोगली व खापरी गांवे समाविष्ट करणेबाबत

(२८) ४९७१ (०९-०४-२०२०). श्री.समिर मेघे (हिंगणा) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोराडी औष्णीक विद्युत केंद्र (जि.नागपुर) येथे CSR अंतर्गत प्रशिक्षणार्थी निवडीमध्ये घोगली व खापरी गांवे समाविष्ट करणे तसेच आय.टी.आय धारक व कोराडी औष्णीक विद्युत केन्द्रामुळे बाधीत गावातील उमेदवारांकरीता सामाजिक उत्तरदायीत्व योजनेअंतर्गत ५०० प्रशिक्षणार्थींच्या मंजुर संख्येत २०० ऐवढी वाढ करून एकुण ७०० प्रशिक्षणार्थींची मंजुरी देण्याबाबतचा प्रस्ताव दि.१६ फेब्रुवारी २०१९ रोजी वा त्यासुमारास कार्यकारी संचालक (मास. म.रा.वि.वि.कं.मर्या.) प्रकाशगड, बांद्रा यांना मुख्य अभियंता (संवसु) कोअॅविकें, कोराडी यांनी सादर केला हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास सदर प्रशिक्षणार्थींची ऑनलाईन प्रकिया सर्व वाढीव उमेदवारासह करण्यात येणार आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रस्तावानुसार प्रकल्पग्रस्त गावासाठी वाढीव प्रशिक्षणार्थी घेण्यास मंजुरी देण्यात येणार आहे काय,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०२-११-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) या प्रयोजनार्थ उपलब्ध आर्थिक मर्यादेत सध्या ५०० प्रशिक्षणार्थी यांचे प्रशिक्षण ५ वर्षांच्या कालावधीकरीता सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) लागू नाही.

परभणी जिल्ह्यात रमाई घरकुल योजनेंतर्गत लाभार्थ्यांना घरे मिळण्याबाबत

(२९) ५०३५ (०५-०४-२०२०). डॉ.राहूल पाटील (परभणी) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकातील पात्र लाभार्थ्यांना शासनाकडून राबविण्यात येणाऱ्या रमाई घरकुल योजनेसाठी ७० कोटी ३८ लाख रुपयांचा निधी गेल्या ९ वर्षात मंजूर करण्यात आलेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, निधी उपलब्ध असतांनाही परभणी जिल्ह्यातील रमाई घरकुल योजनेंतर्गत ४४ कोटी ९३ लाख रुपये खर्च करून केवळ ९५८ घरकुलांची कामे माहे डिसेंबर, २०१९ अखेर पर्यंत पूर्ण झाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रमाई घरकुल योजनेंतर्गत घरकुलांची कामे संथगतीने करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांची चौकशी करून त्यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उक्त योजनेतील लाभार्थ्यांना लवकरात लवकर घरकुल योजनेंतर्गत घरे मिळावे यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (१३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) महानगरपालिका परभणी यांच्या कार्यालयाकडून सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण, परभणी यांना दि.१३/१/२०२० रोजी ८०५ घरकुलांच्या लाभार्थ्यांचे प्रस्ताव प्राप्त झालेले असून सदर प्रस्तावांची छाननी पूर्ण झाली आहे.

(४) प्राप्त झालेला ८०५ लाभार्थ्यांच्या प्रस्तावांपैकी पात्र लाभार्थ्यांना प्रशासकीय मान्यता देण्याकरीता आयुक्त, महानगरपालिका परभणी यांचेकडे बैठक आयोजित करण्यात येत आहे.

सदर बैठक संपन्न झाल्यानंतर बैठकीतील निर्णयानुसार पुढील कार्यवाही करता येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबई येथे अनधिकृत वीज वापर करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत

(३०) ५२४५ (०२-०४-२०२०). श्री.शिरीष चौधरी (रावेर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) श्री किशोर हरी पाटील हे नवी मुंबई प्रकल्प संपादित जागेवर केलेल्या अनधिकृत बांधकामासाठी अवैध वीज वापर करित असल्याबाबत श्री शशिकांत रा. पाटील, रा. उरण, जि.रायगड यांनी माहे सप्टेंबर २०१३ पासून आजमितीस सातत्याने अधीक्षक अभियंता म.रा.वि. वि.कं. मर्यादित, सं व सु. मंडळ, वाशी प्रादेशिक कार्यकारी संचालक-१, महावितरण, कल्याण मुख्य अभियंता, महावितरण कल्याण परिमंडळ, कल्याण, अध्यक्ष, ग्राहक कल्याण सल्लागार समिती व मा.उपमुख्यमंत्री, आदींकडे लेखी निवेदनाद्वारे तक्रारी केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनधिकृत वीज वापर करणाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्याचे टाळून त्यांना अनधिकृत वीजजोडणी देण्याची कृती करणाऱ्या उप कार्यकारी अभियंत्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत लेखी अर्ज श्री शशिकांत रा. पाटील यांनी मुख्य अभियंता, म.रा. विद्युत वितरण कंपनी मर्यादित, भांडुप नागरी परिमंडळ यांचेकडे केला असता याबाबत सखोल चौकशीचा सविस्तर अहवाल ७ दिवसात पाठविण्यात मुख्य अभियंत्यांनी अधीक्षक अभियंता, म.रा.वि. वि.कं. मर्यादित वाशी मंडळ, वाशी यांना त्याचे पत्र दिनांक ९ एप्रिल, २०१४ रोजीच्या पत्रान्वये आदेश दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर आदेशाची आजमितीस अंमलबजावणी झालेली नाही, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (२२-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) सदर तक्रारींच्या अनुषंगाने महावितरण कंपनीने चौकशी केली असून, सिडकोने संपादित केलेल्या सर्वे नं. २४/१ जमीनवर सिमेंट पत्र्याचे साधे घर असून या ठिकाणी श्रीमती लिला

गजानन शिंदे यांनी सन २००३ मध्ये वीज जोडणी करिता अर्ज केला असता, महावितरणने (MSEB) आवश्यक त्या कागदपत्रांची तपासणी व पूर्तता करून श्रीमती लिला गजानन शिंदे यांना दिनांक २४.११.२००३ रोजी विजेची जोडणी देण्यात आलेली आहे. त्याचा ग्राहक क्र.०२५५४०००९६०३/१ असा आहे व सदर ग्राहक नियमितपणे वीज बिल भरणा करीत आहे.

सदर वीज जोडणी महावितरणच्या नियमानुसार अधिकृतपणे दिलेली असल्यामुळे महावितरणच्या अभियंत्यावर कोणतीही कारवाई करण्यात आलेली नाही, असे महावितरण कंपनीने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**गोंदिया जिल्ह्यातील बिंझवार (इंझवार) समाज शासकीय
सोयीसुविधा पासून वंचित असल्याबाबत**

(३१) ५४६२ (०२-०४-२०२०). श्री.विनोद अग्रवाल (गोंदिया), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.मोहन मते (नागपूर दक्षिण) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गोंदिया जिल्ह्यात बिंझवार (इंझवार) समाज मोठ्या प्रमाणात असून काही लोकांच्या शासकीय कागदपत्रांवर इंझवार असा उल्लेख आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बिंझवार व इंझवार समाज एकच असल्याने इंझवार समाजाच्या लोकांना शासकीय सोयीसुविधा पासून वंचित राहावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बिंझवार व इंझवार समाजाला सोयी सुविधा देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२६-१०-२०२०) : (१), (२) व (३) केंद्र शासनाने वेळोवेळी जाहिर केलेल्या अनुसूचित जमातीच्या यादीमध्ये महाराष्ट्र राज्याच्या सूचिमध्ये अ.क्र. १० वर बिंझवार (Binjhwar) अशी नोंद आहे. अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नागपूर यांच्याकडे बिंझवार जमातीच्या दाव्या प्रकरणी शालेय व गृह चौकशीमध्ये Binjhwar व Injhwar अशा नोंदी आढळून आलेल्या आहे. अनुसूचित जमातीच्या यादीमध्ये ज्या जमातींचा समावेश आहे अशाच जमातीच्या व्यक्तींना वैधता प्रणापत्राच्या आधारे शासकीय सोयी सुविधा प्राप्त होवू शकतात. तसेच विशेष अनुज्ञा याचिका क्र. २२९४/१९८६ महाराष्ट्र शासन विरुध्द मिलींद कटवारे व इतर प्रकरणी मा. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयानुसार मा. राष्ट्रपती महोदयांनी जाहिर केलेली अनुसूचित जमातीची यादी ही ज्या प्रकारे आहे त्याच प्रकारे वाचावी तसेच शासनास किंवा मा. न्यायालयास यात बदल/सुधारणा करण्याचे अधिकार नाहीत. त्यानुसार राज्यामध्ये बिंझवार (Binjhwar) या जमातीच्या वैधता प्रमाणपत्र धारक व्यक्तींना राज्यामध्ये शासकीय सोयी सुविधांचे लाभ प्राप्त होतात.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही

बेलगाव (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथील ग्रामस्थांच्या वीज पुरवठ्यासंबंधीच्या असलेल्या तक्रारीबाबत

(३२) ५६३२ (०९-०४-२०२०). श्री.संजय रायमुलकर (मेहकर) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बेलगाव (ता.मेहकर, जि.बुलढाणा) येथे अनेक दिवसांपासून विजेचे खांब वाकलेले असून विद्युत वाहिन्या लॉबकळलेल्या अवस्थेत आहेत तर फ्युजही तुटलेले असल्याने महावितरणाच्या अनियमित वीज पुरवठ्याच्या व उपरोक्त समस्यांमुळे ग्रामस्थ त्रस्त असून याबाबतची तक्रार महावितरण अधिकाऱ्याकडे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान करूनही कोणतीच कार्यवाही होत नसल्याचे निदर्शनास आले आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने ग्रामस्थांच्या वीज पुरवठ्यासंबंधीच्या समस्या सोडविण्याकरिता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०६-१०-२०२०) : (१) व (२) अकोला परिमंडळ अंतर्गत बुलढाणा जिल्ह्यातील खामगांव विभागातील मेहकर उपविभागांतर्गत येणाऱ्या मौजे बेलगाव येथील काही विजेचे खांब वाकलेले असून विद्युत वाहिन्या लॉबकळलेल्या अवस्थेत तर फ्युजही तुटलेले असल्याची बाब माहे ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये महावितरणच्या निदर्शनास आली आहेत. सदर विजेचे खांब हे पाऊस व वादळी हवेमुळे तिरपे झालेले/वाकले असल्याचे आढळून आले आहे.

(३) बेलगांव येथे गावठाणास वीज पुरवठा करण्याकरिता १०० के.व्ही.ए.चे २ रोहित्र व ६३ के.व्ही.ए. चे १ रोहित्र असे एकूण ३ रोहित्र अस्तित्वात आहेत. त्यापैकी शाळेजवळील ६३ के.व्ही.ए.रोहित्राच्या वितरण पेटीतील ६ (नग) किटकॅट फ्युज डिसेंबर, २०१९ च्या अखेरीस बदलवून देण्यात आलेले आहेत. त्याचबरोबर तिरपे झालेले, वाकलेले ३ (सिमॅट) विजेचे खांब तसेच लॉबकळलेल्या विद्युत वाहिन्या योग्य ताण देऊन महावितरणद्वारे सुरळीत करण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पांढरवकडा (जि.यवतमाळ) येथे आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या

वसतीगृहासाठी जागा उपलब्ध करून देण्याबाबत

(३३) ५७८८ (०२-०४-२०२०). डॉ.अशोक उईके (राळेगाव) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ येथे शिक्षणाकरिता आलेल्या आदिवासी विद्यार्थ्यांना वसतीगृहासाठी जागा उपलब्ध असतांना वसतीगृहाचे बांधकाम पूर्ण झाले नसल्याने भाडेतत्वावर घेतलेल्या जागेमध्ये रहावे लागत असून त्या ठिकाणी विद्यार्थ्यांना व्यवस्थित सोयी- सुविधा मिळत नसल्याचे दिनांक २५ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास विद्यार्थ्यांनी दिलेल्या निवेदनावरून निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, विभागामार्फत यवतमाळ येथे आदिवासी मुला- मुलींकरिता वसतीगृह बांधकाम करण्यासाठी जागेची पाहणी करण्यात आली होती तसा प्रस्ताव प्रकल्प कार्यालय, पांढरकवडा येथे देण्यात आला, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी चौकशी करून, वसतीगृहाचे बांधकाम लवकर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२७-१०-२०२०) : (१) (२) व (३) अंशतः खरे आहे. दिनांक ०४.०३.२०१९ रोजी शासकीय वसतिगृह क्र.३ यवतमाळ येथील विद्यार्थ्यांनी प्रकल्प अधिकारी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, पांढरकवडा यांना वसतिगृहासाठी कायमस्वरूपी इमारत बांधण्याबाबत निवेदन दिले आहे. शासकीय आदिवासी मुला-मुलींच्या वसतिगृहासाठी ई-वर्ग जमीन शेत सर्व्हे नं. ३४ मधील ४ हेक्टर जमीन डोरली (यवतमाळ) बायपास वर प्राप्त झाली होती. सदर जागेची उप अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम (आदिवासी) विभाग, झरी जामणी यांनी तपासणी केली असता सदर जागेशेजारी पाझर तलाव असल्याने प्रस्तुत जागा वसतिगृह इमारत बांधकामासाठी अयोग्य असल्याचे त्यांनी कळविले आहे. त्यामुळे सदर वसतिगृहासाठी नव्याने मौजे उमरसरा येथील गांव नं. १७ सर्व्हे क्र. १ व २/२ मधील २२ हे. ९९ आर जमिनीपैकी २ हे. ५० आर इतकी जागा निश्चित केली आहे. सदर जागेचे मोजमाप करून विभागाच्या ताब्यात मिळाल्यानंतर तेथे वसतिगृह बांधकाम करण्याचे प्रस्तावित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर येथे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे गोंडवाना संग्रहालय उभारण्याबाबत

- (३४) ५८४१ (०२-०४-२०२०). श्री.अमित साटम (अंधेरी पश्चिम) :** सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) आदिवासींचे कलाजीवन सांस्कृतिक जतन व संवर्धनासाठी (जि.नागपूर) केंद्र शासनाने आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या गोंडवाना संग्रहालयाला मंजूरी देऊन अनेक वर्षे होऊन याचे भूमिपूजन अद्याप झाले नसल्याची बाब माहे डिसेंबर २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, केंद्र शासन व राज्य शासनाकडून २१ कोटी रुपायांचा निधी प्राप्त होऊन ही गोंडवाना संग्रहालयाचे भूमिपूजन व बांधकाम न झाल्यास निधी परत जाण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गोंडवाना संग्रहालय हे आदिवासींचे कलाजीवन सांस्कृतिक जतन व संवर्धनासाठी आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे करण्यास होत असलेल्या विलंबाबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (२७-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे. याबाबत अखिल भारतीय आदिवासी विकास परिषद नवी दिल्ली, नागपूर शाखा यांनी त्यांच्या दिनांक १८/१२/२०१९ च्या पत्रान्वये सहआयुक्त, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती, नागपूर यांना निवेदन दिले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) गोंडवाना आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय तथा प्रशिक्षण उपकेंद्र उभारण्यासाठी सहसंचालक, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचे अध्यक्षतेखाली तज्ज्ञ सल्लागार समिती गठीत करण्यात आली आहे. तज्ञांच्या मार्गदर्शनाने आराखडा करण्याचे काम सुरु आहे. प्रस्तुत संग्रहालयाच्या जागेवर संरक्षण भिंतीचे बांधकामासाठी प्रशासकीय मान्यता देऊन निधी वितरीत करण्यात आला आहे. संरक्षण भिंत बांधण्याचे काम सुरु आहे.

गोंडवाना आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय तथा प्रशिक्षण उपकेंद्राचे संकल्पचित्र व बांधकाम आराखडा तयार करण्यासाठी वास्तुविशारदाकडून प्राप्त होणाऱ्या संकल्पनांची चाचणी करण्यासाठी कॉन्सिल ऑफ आर्किटेक्चर, नवी दिल्ली यांच्या नियमानुसार ज्युरी तथा बोर्ड ऑफ असेसर्सची सुधारीत रचना करून नियुक्ती करण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**भाटघर, वीर व मुळशी (जि.पुणे) येथील धरणग्रस्तांना नागरी सुविधा
देण्याकरिता बृहत आराखडा बनविण्याबाबत**

(३५) ५९९२ (०९-०४-२०२०). श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भाटघर, वीर व मुळशी (जि.पुणे) येथील धरणग्रस्तांना नागरी सुविधा देण्याकरिता बृहत आराखडा तयार करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी मदत व पुनर्वसन मंत्री यांना दिनांक २४ फेब्रुवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्र सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या पत्रावर निर्णय घेऊन सदरील आराखडा बनविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेईवार (१६-१०-२०२०) : (१) भाटघर व वीर प्रकल्पबाधीत झालेल्या नव्याने दयावयाच्या नागरी सुविधा प्रस्तावित बृहत आराखड्यास मंजूरी देण्याबाबत मा.लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री व मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांना दि.२५. ७.२०१९ रोजी पत्र दिले आहे, हे खरे आहे. तसेच भाटघर, वीर व मुळशी प्रकल्पग्रस्तांना नागरी सुविधा देण्याबाबत व अन्य मुद्द्यांबाबत बैठक आयोजित करण्याबाबत मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) महोदयांना मा.लोकप्रतिनिधींनी दि.२६.२.२०२० रोजीच्या पत्रान्वये विनंती केली.

(२) व (३) मा.लोकप्रतिनिधी यांनी दि. २५.७.२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये केलेल्या विनंतीच्या अनुषंगाने, भाटघर व वीर प्रकल्पांतर्गत देय नागरी सुविधा कामांचे अंदाजपत्रके/ प्रस्ताव स्वयंस्पष्ट अभिप्रायासह शासनास तात्काळ सादर करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, पुणे यांना दि. २६.८.२०१९ रोजीच्या शासन पत्रान्वये सूचना देण्यात आल्या आहेत.

भाटघर व वीर धरणग्रस्तांना नागरी सुविधा देण्याबाबत मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली दि.१५.७.२०२० रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली. सदर बैठकीचे इतिवृत्त दि.२८.७.२०२० रोजी निर्गमित करण्यात आले.

भोर (जि.पुणे) येथील सासवड व मुळशी विभाग येथे रोहित्र बसविण्याबाबत

(३६) ५९९३ (०२-०४-२०२०). श्री.संग्राम थोपटे (भोर), श्री.अमिन पटेल (मुंबादेवी), कुमारी प्रणिती शिंदे (सोलापूर शहर मध्य), श्री.संजय जगताप (पुरंदर), श्रीमती सुलभा खोडके (अमरावती), श्री.बळवंत वानखडे (दर्यापूर), श्री.हिरामण खोसकर (इगतपूरी), श्री.विकास ठाकरे (नागपूर पश्चिम), श्री.सुरेश वरपुडकर (पाथरी) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) भोर तालुक्यातील (जि.पुणे) सासवड उपविभाग भोर व नसरापूर व मुळशी विभागात रोहित्र बसविण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी पुणे जिल्हा पालकमंत्री यांना दिनांक २१ जानेवारी, २०२० रोजी वा त्यासुमारास लेखी पत्र सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या पत्रावर शासनाने निर्णय घेऊन व निधीची तरतूद करून सदरील विभागात रोहित्र बसविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (२२-०९-२०२०) : (१) हे खरे आहे.

- (२) भोर तालुक्यातील ३१ रोहित्रांचे काम करण्यासाठी रु. २७१.५५ लाख इतक्या अतिरिक्त निधीची मागणी जिल्हा नियोजन समितीकडे महावितरण कंपनीच्या बारामती ग्रामीण मंडळाकडून करण्यात आलेली आहे. तसेच पुणे परिमंडळांतर्गत येणाऱ्या नसरापूर व मुळशी विभागातील नवीन रोहित्रांच्या ठिकाणाचे तांत्रिक सर्वेक्षण करून निधीची मागणी जिल्हा नियोजन समितीकडे करण्यात येईल व निधी उपलब्ध झाल्यावर काम सुरु करण्यात येईल.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्ह्यातील परळी महावितरण कंपनीने चुकीची वीज देयके पाठविल्याबाबत

(३७) ६२१४ (०२-०४-२०२०). श्रीमती नमिता मुंदडा (केज) : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्ह्यातील विशेषतः परळी महावितरण कंपनीने मीटर रिडींग व वीज देयक वाटपाचे काम खाजगी कंपनीला दिलेले आहे हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, महावितरणने नेमलेल्या कंपनीने नियमित मीटर रिडिंग न घेता अंदाजे रिडिंग देऊन ग्राहकांना चुकीचे विज देयक पाठविल्यामुळे त्यांना मोठ्या प्रमाणात आर्थिक भूदंड बसत आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, महावितरणचे संबंधित अधिकारी याकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करित असून सदर एजन्सीना मदत करून त्यात गैरव्यवहार करित असल्याचे माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान आढळून आले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले व त्याअनुषंगाने गैरव्यवहार करणा-या एजन्सी व संबंधित अधिकारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. नितिन राऊत (०७-१०-२०२०) : (१) हे खरे आहे. महावितरणच्या आंबेजोगाई विभागातील परळी व इतर ५ उपविभागातील मीटर वाचन व बिल वाटप करण्याकरिता खाजगी एजन्सीसना कंत्राट देण्यात आली आहेत.

(२) परळी उपविभागातील परळी शहरी विभागातील एकूण १६,४६७ वीज ग्राहकांपैकी अचूक रिडिंग ८०.२९%, सदोष रिडिंग स्थिती ग्राहक १.१४%, घर बंद असलेले ग्राहक १.९५% व रिडिंग न घेतलेले (RNA/RNT) वीज ग्राहक १६.६०% आहेत. तसेच परळी ग्रामीण भागातील एकूण ९३४६ वीज ग्राहकांपैकी अचूक रिडिंग ९८.०४%, घर बंद असलेले ०.०३%, सदोष मीटर रिडिंग स्थिती ग्राहक ०.५१% व रिडिंग न घेतलेले (RNA/RNT) १.४१% वीज ग्राहक आहेत. अचूक मीटर रिडिंग व्यतिरिक्त ग्राहकांना देण्यात आलेली सरासरी वीज देयके महाराष्ट्र वीज नियामक आयोग (MERC) च्या नियमाप्रमाणे आकारण्यात आलेली आहेत. तसेच ज्या २६ ग्राहकांचे मीटर वाचन चुकीचे आढळले होते. अशा ग्राहकांची विद्युत देयके दुरुस्त करण्यात आलेली आहेत.

(३) व (४) शहरी भागाकरिता व ग्रामीण भागाकरिता नेमलेल्या एजन्सीला डिसेंबर, २०१९ या महिन्याची ग्राहकांची रिडिंग न घेतलेल्या (RNA/RNT) व चुकीचे मीटर वाचन केल्या प्रकरणे अनुक्रमे २२,६७५/- व रु. १,४३५/- एवढा दंड महावितरणद्वारा करण्यात आलेला आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

आदिवासी विकास महामंडळाने ठाणे, पालघर, रायगड जिल्ह्यातील भात खरेदी केंद्र साठवणुकीकरिता गोदामे उलब्ध करून देण्याबाबत

(३८) ६५१७ (०५-०४-२०२०). श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आदिवासी विकास महामंडळाने ठाणे, पालघर, रायगड जिल्ह्यातील भात खरेदी सुरु केली असून साठवणुकीकरिता गोदामे उपलब्ध नसल्याची बाब माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून साठवणुकीकरिता गोदाम उपलब्ध करून देण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (०४-११-२०२०) : (१) नाही.

(२) हंगाम २०१९-२० मधील धान खरेदीकरीता ठाणे, पालघर, रायगड या जिल्हयांमध्ये ३८ खरेदी केंद्र मंजूर केलेले असून एकूण १४३८३ शेतकऱ्यांकडून वजन ४,०७,०५०.७७ क्विंटल धानाची खरेदी केलेली असून, रब्बी पणन हंगामात दि.३०.०६.२०२० अखेर ३३ शेतकऱ्यांकडून ११५७.२० क्विंटल धानाची खरेदी केलेली आहे असा एकूण धान वजन ४,०८,२०७.९७ क्विंटल धानाची खरेदी करण्यात आलेली आहे.

सदर धान शासकीय, सहकारी व खाजगी गोदामे भाडे तत्वावर घेऊन गोदामात सुरक्षित साठवणूक करण्यात आला असून सद्यःस्थितीत पालघर, ठाणे, रायगड जिल्हयांतर्गत पुरेशी गोदामे उपलब्ध आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

वेहलोली बु (ता.शहापूर, जि.ठाणे) येथील सेवा सोसायटी ने भात खरेदी केंद्र सुरु न केल्याबाबत

(३९) ६५२९ (०५-०४-२०२०). श्री.दौलत दरोडा (शहापूर) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) आदिवासी विकास महामंडळाने आदेश देऊनही शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) वेहलोली बु सेवा सोसायटी ने भात खरेदी केंद्र उशिराने सुरु केले असल्याने या संदर्भात महामंडळ व सहा. निबंधक कार्यालयातर्फे कारवाई करण्याची मागणी संघर्ष शेतकरी संघटनेने माहे जानेवारी, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, त्यात काय आढळून आले,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (०४-११-२०२०) : (१) नाही.

जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडून हंगाम २०१९-२० करीता ठाणे जिल्हयांतर्गत उप प्रादेशिक कार्यालय, शहापूर अंतर्गत ८ खरेदी केंद्र दि.३०.११.२०१९ ते दि.२३.१२.२०१९ या कालावधीत मंजूरी दिली आहे. सदर आदेशान्वये वेहलोली बु सेवा संस्थेने खरेदी केंद्र सुरु केले आहे.

(२) शहापूर तालुक्यातील (जि.ठाणे) अंतर्गत वेहलोली संस्थेमार्फत खरेदी केंद्र, चोढे हे दि.१३.१२.२०१९ पासून सुरु केले असून, सदर खरेदी केंद्र सुरु होण्यापूर्वी १२४ शेतकऱ्यांकडून २६७९.६५ क्विंटल धानाची खरेदी करण्यात आली आहे. दि.३०.०४.२०२० अखेर ६१४ शेतकऱ्यांकडून १३४१६.६२ क्विंटल धानाची खरेदी झाली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नागपूर येथील दीक्षाभूमी परिसरात संत चोखामेळा शासकीय
वसतीगृहाची नवीन इमारत बांधण्याबाबत**

(४०) ६५६७ (०५-०४-२०२०). अॅड.आशिष जयस्वाल (रामटेक) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सामाजिक न्याय विभागांतर्गत नागपूर येथील दीक्षाभूमी परिसरात संत चोखामेळा शासकीय वसतीगृहाची इमारत अतिशय जुनी असून सदर इमारत पाडून नवीन इमारत उभारण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जुन्या इमारतीत मागील २ वर्षांपासून विद्यार्थ्यांना प्रवेश बंद करण्यात आले असूनही अद्याप जुने वसतीगृह पाडण्याचे काम सुरू न करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, प्रस्तावित इमारतीकरिता येणारे रु.५८ कोटीचा खर्च रु.७८ कोटींवर आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, यामुळे विद्यार्थ्यांना वसतीगृहासाठी इतरत्र जावे लागत असल्याने नवीन इमारतीचे काम सुरू करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. धनंजय मुंडे (१३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सुधारीत आराखडा सादर करण्याच्या मा.मुख्यमंत्री यांच्या सूचनेनुसार तांत्रिक बाबींची पूर्वता, प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश, निविदा प्रक्रिया इत्यादी कामाची पूर्तता करण्यात आलेली आहे. कंत्राटदाराने सुरक्षा ठेव रक्कम भरल्यानंतर नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण विभागाव्दारा कार्यारंभ आदेश देण्याचे प्रस्तावित आहे. सदर वसतीगृहातील मुलांना इतरत्र नवीन भाड्याची इमारत घेऊन प्रवेश देण्यात आलेले आहेत.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

प्रस्तावित इमारतीकरिता सुधारीत एकूण रु.७४.८६ कोटीची प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

(४) शासन निर्णय दि.१६/१/२०२० अन्वये सदर वसतीगृह बांधकामाकरिता नागपूर महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, नागपूर यांना कार्यान्वित यंत्रणा म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहे. सद्यस्थितीत अस्तित्वात असलेल्या इमारती पाडलेल्या असून पायव्याच्या खोदाईचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अनुसूचित जाती जमातीच्या लोकांना जात प्रमाणपत्राची वैधता प्राप्त करतांना येत असलेल्या अडचणीबाबत

(४१) ७४१२ (०९-०४-२०२०). श्री.रणधीर सावरकर (अकोला पूर्व) : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अनुसूचित जाती जमातीच्या लोकांना जात प्रमाणपत्राची वैधता प्राप्त करतांना येत असलेल्या अडचणी सोडविण्यासाठी पी.व्ही.हरदास यांच्या अध्यक्षतेखाली शासनाने समिती नेमली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, अमरावती विभागातील कोळी महादेव जातीच्या लोकांना अनुसूचित जमातीचे जात वैधता प्रमाणपत्र पडताळणी समितीकडून नाकारण्यात येते हे ही, खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त पी.व्ही हरदास समितीचा अभ्यास अहवाल शासनास सादर करण्यात आला आहे हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर अहवालातील शिफारशी काय आहेत व त्यानुषंगाने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

अॅड. के.सी.पाडवी (०४-११-२०२०) : (१) होय.

(२) नाही, अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणीकडून अधिनियम २००० व नियम २००३ मधील तरतूदीनुसार अनुसूचित जमातीच्या दाव्याची पडताळणी करण्यात येते. तसेच अधिनियम २००० मधील कलम ८ नुसार दावा सिध्द करण्याची जबाबदारी ही अर्जदारावर आहे.

(३), (४) व (५) श्री पी.व्ही.हरदास यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमण्यात आलेल्या समितीने त्यांचा अहवाल दि. २९ मे, २०१९ रोजी शासनास सादर केला आहे. सदर अहवालाचा अभ्यास करून अहवालातील शिफारशीसंदर्भात कायदेशीर बाबी संदर्भात विधी व न्याय विभागाचे अभिप्राय मागविण्यात आले होते. सदर अभिप्राय प्राप्त झाले असून अहवालातील शिफारशी शासनाच्या विचारार्थ सादर करण्यात येत आहेत.

बाल कामगारांची १६ विशेष प्रशिक्षण केंद्र बंद झाल्याबाबत

(४२) ८७९३ (२९-०७-२०२०). श्री.विनोद अग्रवाल (गोंदिया), श्री.विजय रहांगडाले (तिरोडा), श्री.बंटी भांगडिया (चिमूर) : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गोंदिया जिल्ह्यात बाल कामगारांची १६ विशेष प्रशिक्षण केंद्र बंद करण्यात आलेली आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, बालकामगारांना प्रशिक्षण केंद्रात पाठवण्यासाठी पर्याय उरलेला नसून बालकामगारांना प्रशिक्षण मिळावे यासाठी काही नवीन योजना किंवा प्रशिक्षण केंद्र पुन्हा सुरु करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिलीप वळसे-पाटील (२३-१०-२०२०) : (१) होय, हे खरे आहे.

गोंदिया जिल्ह्यात बाल कामगारांची १६ विशेष प्रशिक्षण केंद्रे सन २०१७ ते २०१९ या कालावधीत सुरु होती. या केंद्रामध्ये एकूण ४८५ बालकामगार विशेष प्रशिक्षण घेत होते. या ४८५ बालकामगारांचा विशेष प्रशिक्षण कालावधी पूर्ण झाल्यानंतर त्यांना शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात आणून नियमित शाळेत दाखल करण्यात आले. परिणामी सदरची केंद्रे बंद आहेत.

(२) विशेष प्रशिक्षण केंद्र पुन्हा सुरु करण्याबाबत राष्ट्रीय बाल कामगार प्रकल्पाच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार सर्वेक्षण करणे आवश्यक आहे. विशेष प्रशिक्षण केंद्रे बंद झाल्यानंतर माहे डिसेंबर, २०१९ मध्ये बाल कामगारांचा शोध घेण्याकरीता संभावित ठिकाणी आशा सेविका व नेहरु युवा केंद्राचे समन्वयक यांच्या माध्यमातून सर्वेक्षण करण्यात आले होते. सदर सर्वेक्षणात आढळून आलेल्या मुलांची शहःनिशा केल्यावर २०३ बालकामगार / शाळाबाह्य मुले आढळून आलेली आहेत. उक्त २०३ बालकामगार/शाळाबाह्य मुलांची फेरतपासणी होण्याकरीता मा.अध्यक्ष तथा जिल्हाधिकारी, गोंदिया यांनी राष्ट्रीय बाल कामगार समिती, गोंदियाच्या दि. १३.०७.२०२० रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये निर्देशित केले होते. नव्याने विशेष प्रशिक्षण केंद्र चालु करण्याबाबत अहवाल केंद्र शासनाच्या श्रम व रोजगार मंत्रालय, भारत सरकार यांना जिल्हाधिकारी, गोंदिया यांचेमार्फत पाठविण्यात येणार आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य शासनाने कोरोनाकरिता रुपये १४७० कोटी निधी पैकी
केवळ रुपये १७२ कोटी खर्च केल्याबाबत**

(४३) ११०४७ (०७-०६-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्री.गणपत गायकवाड (कल्याण पूर्व), श्री.किसन कथोरे (मुरबाड) : सन्माननीय आपत्ती व्यवस्थापन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याचा आपत्ती व्यवस्थापनाचा दरवर्षीचा आराखडा ४२०० कोटी रुपयांचा असून त्यापैकी केंद्र शासनाचा वाटा ७५ टक्के म्हणजे ३१५० कोटी रुपये व राज्य शासनाचा वाटा २५ टक्के म्हणजे १०५० कोटी रुपये आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोनासाठी खर्चाची मर्यादा एकूण निधी ४२०० कोटी रुपयांच्या ३५ टक्के म्हणजे १४७० कोटी रुपये इतकी आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, केंद्र शासनाच्या राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाने १६११ कोटी रुपयांचा पहिला हप्ता राज्य शासनाकडे पाठविला असून राज्य शासनाने त्यापैकी केवळ १७२ कोटी रुपयांचा निधी जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन समित्यांच्या माध्यमातून खर्च केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मुख्यमंत्री महोदयांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करावयाचे राज्य आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणही अद्याप स्थापन करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उर्वरित निधी आपत्ती व्यवस्थापनासाठी खर्च करण्यासाठी तसेच उक्त प्राधिकरणाची स्थापना करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेहीवार (१९-१०-२०२०) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

१५ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार महाराष्ट्र राज्यासाठी SDRMF चा निर्धारित निधी रुपये ४२९६ कोटी असून त्यापैकी ७५ टक्के म्हणजेच रुपये ३२२२ कोटी केंद्र शासनाचा हिस्सा व २५ टक्के म्हणजेच रुपये १०७४ कोटी इतका राज्याचा हिस्सा आहे.

(२) हे खरे नाही.

SDRMF चा निधी रुपये ४२९६ कोटी पैकी प्रतिसाद व मदतीकरीता ४० टक्के म्हणजेच रुपये १७१८.४० कोटी निधी निर्धारित असून त्याच्या ५० टक्के मर्यादेनुसार रुपये ८५९.२० कोटी इतका निधी कोव्हिड-१९ करीता निर्धारित आहे.

(३) हे खरे नाही.

केंद्र शासनाकडून SDRMF च्या पहिल्या हप्त्यापोटी रुपये १६११ कोटी राज्यास प्राप्त झाले असून त्यामधून विविध आपत्तीवर खर्च करण्यासाठी रुपये १५३३.३४ कोटी इतका निधी जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणास वितरीत करण्यात आला आहे.

(४) हे खरे नाही.

राज्य आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाची स्थापना दिनांक २४/०५/२००६ च्या आदेशान्वये करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

अनुसूचित जाती-जमातीच्या सहकारी संस्थांना उद्योग उभारण्यासाठी दिलेले अर्थसहाय्य परत मागितल्याबाबत

(४४) ११०५२ (०७-०६-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा) : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अनुसूचित जाती-जमातीच्या सहकारी संस्थांना / सूतगिरण्यांना दीर्घ मुदतीचे कर्ज देण्याचा निर्णय सामाजिक न्याय विभागाने माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला असून त्यानुसार त्यांना कर्जवाटप करण्यात आले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोना संकटकाळात राज्याची आर्थिक स्थिती बिघडल्याचे कारण देऊन सामाजिक न्याय विभागाच्या पुणे येथील सहाय्यक आयुक्तांनी आदेश काढून सदर निधी शासन जमा करण्याचे निर्देश दिले असल्याची बाब माहे मे, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सदर अर्थसहाय्यातून काही संस्थांनी इमारतीचे बांधकाम केले असून यंत्र खरेदीही केली असल्याने सदर अर्थसहाय्य परत करण्याबाबत संस्थेसमोर प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अर्थसहाय्य परत करण्याचा घेतलेला निर्णय मागे घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

- श्री. धनंजय मुंडे (२६-१०-२०२०) :** (१) माहे जानेवारी, २०१९ मध्ये एका मागासवर्गीय सूत गिरणीस कर्ज मंजूर करण्यात आलेले आहे.
- (२) नाही.
- (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**खरीप हंगामासाठी शेतकऱ्यांना कर्ज मिळण्याकरिता राज्यस्तरीय
बँकर्स समितीची बैठक बोलविण्याबाबत**

(४५) ११३३० (१३-०७-२०२०). श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड), अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील (शिर्डी), श्री.राम कदम (घाटकोपर पश्चिम), श्री.अभिमन्यु पवार (औसा), श्रीमती सीमा महेश हिरे (सीमाताई) (नाशिक पश्चिम), श्री.अबू आजमी (मानखूर्द शिवाजीनगर), श्री.राजेंद्र पाटणी (कारंजा), श्री.मिहीर कोटेचा (मुलुंड), श्री.अतुल भातखळकर (कांदिवली पूर्व), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.बबनराव पाचपुते (श्रीगोंदा), श्री.दिपक चव्हाण (फलटण), श्री.सुधीर मुनगंटीवार (बल्लारपूर), श्री.रवि राणा (बडनेरा), डॉ.भारती लव्हेकर (वर्सावा) : सन्माननीय सहकार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महात्मा जोतिबा फुले शेतकरी कर्जमाफीची प्रक्रिया कोरोना संकटकाळात पूर्णतः ठप्प झाल्याने ३२ लाख पात्र शेतकऱ्यांपैकी सद्यःस्थितीत केवळ १९ लाख शेतकऱ्यांना कर्जमाफीचा लाभ देण्यात आला असून सदर योजनेतील उर्वरित पात्र लाभार्थ्यांना लाभ देणे शक्य होणार नाही, असे अभिप्राय वित्त विभागाकडून कळविण्यात आले आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, खरीप २०२० हंगामामध्ये शेतकऱ्यांना नवीन पीक कर्ज मिळावे यासाठी पोर्टलवर प्रसिद्ध केलेल्या यादीमधील शेतकऱ्यांच्या कर्जमाफीची रक्कम बँकांनी "शासनाकडून येणे" अशी दर्शवावी व शेतकऱ्यांना खरीप २०२० साठी कर्ज द्यावे, असे निर्देश दिनांक २२ मे, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये बँकांना देण्यात आले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सद्यःस्थितीत सर्वच बँका संगणकीय प्रणालीवर चालत असल्याने व बँकांच्या संगणक प्रणाली मध्ये "शासनाकडून येणे" अशी नोंद दर्शविण्यासाठी तथा स्वरूपाच्या कॉलमची सुविधा नसल्याने या शासन निर्णयाचा हेतू सफल होण्याची शक्यता कमी असल्याची साशंकता वर्तवून त्यापेक्षा राज्यस्तरीय बँकर्स समितीची (एसएलबीसी) बैठक बोलावून व त्या बैठकीला

रिझर्व बँकेच्या प्रतिनिधींना निमंत्रित करून त्यांच्याकडून तसे आदेश बँकांना निर्गमित झाल्यास बँकांकडून अपेक्षित कार्यवाही होऊ शकेल, असे नमूद करून विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा यांनी मा.मुख्यमंत्र्यांना बँकर समितीची बैठक बोलाविण्याची विनंती दिनांक २४ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अशा बैठकीबाबत कार्यवाही न झाल्याने खरिपाच्या पेरण्या सुरू झाल्या तरी बँका शासन निर्णयाला न जुमानता शेतकऱ्यांना कर्ज देण्यामध्ये टाळाटाळ करत असल्याने दिनांक २२ जून, २०२० रोजी जनतेकडून बँकांसमोर निदर्शने करण्यात आली, हे ही खरे आहे काय,

(५) तसेच खरीप हंगामात ४५ हजार ७८५ कोटींचे पिक कर्ज वाटपाचे उद्दिष्ट असताना आतापर्यंत केवळ १२ हजार ७८५ कोटींचे कर्ज वाटप झाले असून राज्यात मान्सून वेळेवर आल्यामुळे खरिपाच्या पेरणीला सुरुवात झाली असतांनाही पेरणीसाठी पीककर्ज उपलब्ध होत नसल्याने शेतकरी हवालदिल झाले असल्याची बाब दिनांक २३ जून, २०२० वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले आहे, तदनुषंगाने महात्मा जोतिबा फुले योजनेच्या लाभापासून वंचित असलेल्या शेतकऱ्यांना सुलभरित्या कर्ज मिळण्याच्या दृष्टीने बँकर्स समितीची बैठक आयोजित करून शेतकऱ्यांना कर्ज मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. शामराव ऊर्फ बाळासाहेब पाटील (२६-१०-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

कोरोनाच्या पार्श्वभूमिवर महसूल रोडावला असल्यामुळे उर्वरीत पात्र खातेदारांना योजनेअंतर्गत लाभाची रक्कम देण्यास काही कालवधी लागणार असल्याचे वित्त विभागाने कळविले होते. तद्नंतर वित्त विभागाकडून निधी उपलब्ध झाल्यामुळे सुमारे ३०.३९ लाख खातेदारांच्या कर्जखात्यांवर रु. १९,४५० कोटी कर्जमाफीचा लाभ देण्यात आला आहे.

(२) होय.

(३) नाही.

अशा प्रकारचे निवेदन शासनास प्राप्त नाही.

(४) अंशतः खरे आहे.

राज्यातील बँकांकडून पीककर्ज मिळावे म्हणून शेतकऱ्यांनी दिनांक २२.०६.२०२० रोजी बँकांसमोर निदर्शने केल्याचे दिसून येते.

(५) व (६) नाही.

राज्यामध्ये सन २०२०-२१ मधील पीककर्ज वाटपासाठी राज्यस्तरीय बँकर्स समितीमार्फत बँकांना खरीप वाटपासाठी दिलेला लक्षांक रु. ४५,७८५ कोटी आहे. दिनांक ३१.०८.२०२० पर्यंत बँकांनी ३८.५८ लाख शेतकऱ्यांना रु. २९,५११ कोटी रक्कमेचे पीक कर्ज वाटप केलेले आहे. राज्यातील शेतकऱ्यांना बँकांमार्फत पीककर्ज उपलब्ध व्हावे यासाठी शासन स्तरावरून वेळोवेळी सभा/ बैठका आयोजित करून बँकांना आवश्यक कार्यवाहीच्या सूचना दिल्या आहेत.

मा.मुख्यमंत्री महोदय यांनी याबाबत दुरचित्रवाणी परिषदेद्वारा दिनांक २१.०५.२०२० रोजी राज्यस्तरीय खरीप आढावा सभा दिनांक २९.०५.२०२० रोजी राज्यस्तरीय बँकर्स समितीची विशेष बैठक दिनांक ०८.०६.२०२० रोजी खरीप हंगाम तयारी व पीक कर्ज वाटप आढावा सभामधून बँकांना तसेच क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना सुचना दिल्या आहेत. त्याचप्रमाणे मा. मुख्य सचिव यांनी दुरचित्रवाणी परिषदेद्वारा दिनांक १७.०६.२०२० रोजी प्रमुख बँकांची सभा आयोजित करून आवश्यक सुचना दिल्या आहेत.

(७) प्रश्न उद्भवत नाही.

पैठण (जि.औरंगाबाद) येथे वीज पडून तीन जणांचा झालेला मृत्यू

(४६) ११४६६ (१३-०९-२०२०). श्रीमती यामिनी यशवंत जाधव (भायखळा) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील विशेषतः मध्य महाराष्ट्र, मराठवाडा विभागातील बीड, हिंगोली तसेच पुणे, औरंगाबाद, पैठण, सातारा, सांगली येथे पूर्व मोसमी पावसामुळे शेतमालाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असून पैठण येथे वीज पडून तीन जणांचा मृत्यू झाल्याची बाब दिनांक १४ मे, २०२० रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त नुकसानीची महसुली नोंद घेण्यासाठी तसेच पैठण येथील मृतांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेहीवार (०२-११-२०२०) : (१) व (२) होय, अंशतः खरे आहे

बाधित शेतकऱ्यांना झालेल्या नुकसानीबाबत मोबदला देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

तसेच औरंगाबाद जिल्ह्यातील वीज पडून मृत्यू झालेल्या ३ मयत व्यक्तींच्या वारसांना शासन निर्णय, दि.१३.०५.२०१५ मधील तरतूदीनुसार प्रत्येकी ४ लक्ष एवढी मदत वितरीत करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यात विजेसह अवकाळी पाऊस व गारपीट होऊन शेतकरी, बागायतदार यांचे झालेले नुकसान

(४७) ११५०९ (१३-०९-२०२०). श्री.महेंद्र थोरवे (कर्जत) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यात विजेसह अवकाळी पाऊस व गारपीट होऊन शेतकरी, बागायतदार यांच्या पिकांचे व नागरिकांच्या घरांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याची बाब दिनांक २९ व ३० एप्रिल, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नुकसानग्रस्त शेतकरी, बागायतदार व नागरिकांना तात्काळ आर्थिक मदत देऊन त्यांचे पुनर्वसन करण्यात यावे अशी मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधिनी मा.मुख्यमंत्री व मदत व पुनर्वसन मंत्री यांच्याकडे लेखी निवेदनाद्वारे दि.६ मे, २०२० रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कर्जत व खालापूर तहसील कार्यालय व प्रशासनाने नुकसानीचे पंचनामे केले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याच्यादृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहेत,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेटीवार (०२-११-२०२०) : (१) होय.

(२) होय.

(३), (४) व (५) स्थानिक प्रशासनाकडून पंचनामे करण्यात आलेले असून कर्जत व खालापूर तालुक्यातील घरपडझडीबाबत बाधितांना रु ८३.१७ लक्ष मदत निधीचे वाटप करण्यात आलेले आहे. शेतीपिकांच्या नुकसानीबाबत बाधित शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत देण्याची बाब विचाराधीन आहे.

**मौजे ओणी तिसेवाडी (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथे गतवर्षी अतिवृष्टीमुळे
भूस्खलन झालेल्या घरांचे पुनर्वसन करण्याबाबत**

(४८) ११५५१ (१५-०९-२०२०). अॅड.आशिष शेलार (वांद्रे पश्चिम), अॅड.पराग अळवणी (विलेपार्ले), श्री.संजय केळकर (ठाणे), कॅप्टन आर. सेल्वन (सायन-कोळीवाडा), श्रीमती मनिषा चौधरी (दहिसर), श्री.देवेंद्र फडणवीस (नागपूर दक्षिण पश्चिम), श्री.चंद्रकांत (दादा) पाटील (कोथरुड) : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे ओणी तिसेवाडी (ता.राजापूर, जि.रत्नागिरी) येथे गतवर्षी अतिवृष्टीमुळे भूस्खलन होऊन अनेक घरे खचल्याने तेथील ग्रामस्थ बेघर झाल्याची बाब माहे जून, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, भविष्यात याठिकाणी वास्तव्य करणे धोक्याचे असल्याने सुरक्षितेच्या दृष्टीने तेथील ग्रामस्थांचे पुनर्वसन करणे आवश्यक असताना एक वर्ष उलटूनही अद्यापपर्यंत येथील ग्रामस्थांच्या कायमस्वरूपी पुनर्वसनाबाबत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर ठिकाणी भूखलनामुळे बेघर झालेल्या ग्रामस्थांचे कायमस्वरूपी पुनर्वसन करण्यासाठी शासनाने तातडीने कार्यवाही करण्याबाबत कोणती उपायोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विजय वडेईवार (०४-११-२०२०) : (१) माहे ऑगस्ट २०१९ रोजी अतिवृष्टीने भूखलन होऊन मौजे ओणि तिसेवाडी ता. राजापूर, जिल्हा रत्नागिरी येथील तीन घरांचे नुकसान झाले होते. तिनही बाधितग्रस्तांना नुकसानभरपाई देण्यात आलेली आहे.

(२) नाही

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यातील चाकण एमआयडीसी येथे वाहनतळ बांधण्याबाबत

(४९) ११५८४ (२०-०९-२०२०). श्री.दिलीप मोहिते-पाटील (खेड आळंदी), श्री.अशोक पवार (शिरूर), श्री.चेतन तुपे (हडपसर), श्री.सुनिल टिंगरे (वडगाव शेरी) : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे जिल्ह्यातील चाकण एमआयडीसी येथील रस्त्याच्या कडेला अवजड वाहनांची बेकायदेशीर पार्किंग होत असल्याने उक्त भागात अपघातांची संख्या वाढत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त ठिकाणी एमआयडीसीमार्फत कायमस्वरूपी वाहनतळ बांधण्याबाबत टाळाटाळ होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने उक्त ठिकाणी वाहनतळ बांधून अपघात न होण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई (२२-१०-२०२०) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) सदर बाब खरी नाही.

वाहनतळ उभारण्याकरीता चाकण टप्पा क्र.२ मधील एएम २/२ यातील ६८३६७ चौमी क्षेत्रफळाचा भूखंड निश्चित करून वाहनतळ बांधण्याबाबतची कार्यवाही सुरू आहे.

(३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गोंदिया जिल्ह्यातील वनमजूर वेतनापासून वंचित असल्याबाबत

(५०) ११६०२ (१३-०९-२०२०). श्री.मनोहर चंद्रिकापूरे (अर्जुनी-मोरगांव) : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गोंदिया जिल्हयातील उपवनसंरक्षक यांच्या हलगर्जीपणामुळे १०९ वनमजुराना मागील ५ महिन्यांपासून वेतन मिळत नसल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत,
- (३) असल्यास, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने वनमजुराना वेतन मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. संजय राठोड (१४-१०-२०२०) : (१), (२), (३) व (४) प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांच्या दिनांक २३.०७.२०२० रोजीच्या अहवालानुसार गोंदिया वनविभागामध्ये १०९ बारमाही वनमजूर कार्यरत नसून १०६ वनमजूर सध्या कार्यरत आहेत. या मजुरांकडून प्रामुख्याने रोपवनाचे संगोपन / देखरेख व संरक्षण कामे, नाका संरक्षण कामे, वनआगार संरक्षण कामे, आग प्रतिबंधकाची कामे तसेच विविध संरक्षणाची कामे घेण्यात येत आहे.

योजना अंतर्गत कामे घेण्याकरीता रोपवनाची कामे जिल्हास्तरीय योजना (NTSP/TSP/OTSP) राज्य योजना अंतर्गत भरगच्छ वनीकरण, संयुक्त वनव्यवस्थापन समिती आणि कॅम्पा अंतर्गत घेण्यात येत आहे. सर्व रोपवनाचे कामाचे अंदाजपत्रक तयार करून अनुदानाची मागणी करण्यात येते आणि शासनाकडून प्राप्त झालेल्या अनुदानातून वेळोवेळी मजुरांना मजुरी वाटप करण्यात येत आहे. तसेच योजनेत्तर अंतर्गत आग संरक्षण कामे, वनआगार संरक्षण कामे घेण्यात येत आहे. शासनाकडून वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या अनुदानानुसार मजुरांना मजुरी अदा करण्यात येत आहे.

गोंदिया वनविभागांतर्गत १२ वनपरिक्षेत्रातील वनमजूर यांना माहे एप्रिल-२०२० नंतर संयुक्त वनव्यवस्थापन समिती अंतर्गत शिल्लक असलेले अखर्चीत रक्कमेतून (Non Committed amount) मजुरी अदा करण्यासाठी प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (अर्थसंकल्प नियोजन व विकास), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर यांचेकडून प्राप्त झालेल्या सुचनेनुसार, सूक्ष्म आराखडा मंजूर करण्यात आले असून बारमाही मजुरांचे माहे मे-२०२० पर्यंत मजुरी अदा करण्यात आली व तदनंतर बारमाही मजुरांची मजुरी नियमित करण्यात येत आहे.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.